Թ. ՏԱՐԻ | Թիւ 2,742 | Կ. ՊՈԼԻՍ. 1905, ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 15 — 28 | 28 ՐԷՃԷՊ 1323 — 15 ԷԻԼՈՒԼ 1321 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

بوزانتيون
ارمنيجه يومى وسياسى غزته، صاحب امتياز ومدير مسئولى
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه سى باب عالى جاده سنده ٢٣-٢٥ نومروده
دائرهٔ مخصوصه ده در

Բիւզանդիոն

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԱՌԱՋԻԿԱՅ ՇԱԲԹՈՒՆ պիտի սկսինք երեսին մէջ հրատարակել մեր Թերթօնը, ՍՓՈՒՌ ԿՂԶԻՆ, որուն հրատարակութիւնը պահ մը դադրած էր Թերթօնիս տեղուոյն պակասութեան պատճառաւ։ Ներկայ շաբթուան ընթացքին երեսին մէջ պիտի աւարտէ հրատարակութիւնը վերջին յօդուածներուն որ կազմուած են ի մասնաւորի Արբեցութեան դէմ պայքարին։ ԿԱՐԴԱԼ ՆԱԵՒ ԱՅՍՕՐ ՉՈՐՐՈՐԴ ԵՐԵՍԸ։

ԻՆՉ ԿԸՍԷ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՔՈԼԱՄՈԼՆԵՐՈՒՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ, ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՈՒ ԸՆԿԵՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Բ.

Եթէ Գիտութեան ձայնը մեզ, Թայլատու և նոյն իսկ մէկ աստիճանի արդարացնող եղաւ անոնց համար որ չափաւոր կերպով կ'գործածեն ալքոլը, բոլորովին տարբեր պիտի ըլլայ անոնց համար որ չափազանցութեամբ տրուած են անոր գործածութեան, որ անձնատուր եղած են անոր։ Ուրիշ կերպ ալ կարելի չէ. Որովհետև ալքոլը, իր չափազանց գործածութեան առթիւ, անհուն Թոյն մը կ'դառնայ, ան մարդուն ու մարդկութեան ամենամեծ, ամենահեղ և մահացու Թշնամիներէն մէկը կ'ըլլայ, եթէ ոչ ամենամեծը։ Որքան մարդ սերտ մտերմութիւն հաստատէ ալքոլին հետ, այնքան ան կ'վնասէ, կ'վըտանգէ, կ'քայքայէ, կ'փճացնէ, կ'ոչնչացընէ ամենատանջալի կերպով իր և իրեններուն Թէ' առողջութիւնն և Թէ երջանկութիւնը։

Ո՛չ մէկ արիւնաւոտ պատերազմ, ոչ մէկ համաճարակ այնքան զոհեր չեն ըներ, այնքան անխնայ կերպով չեն հնձեր մարդկային կեանքը, որքան ալքոլը։ Անոր կոտորածը պարզապէս սոսկալի է, ու շատ իրաւամբ այսօր Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ անհամար ընկերութիւններ ահագին ճիգեր կ'Թափեն աղէտին առաջքն առնելու համար։

Հայերուս մէջ բարեբախտաբար ճշմարիտ ալքոլամոլութիւնն այնքան տարածուած չէ, բայց աղէտը կայ և կրնայ տարածուիլ, պէտք է ուրեմն շատ կանուխէն անոր առաջքն առնել ջանալ ամէն բանաւոր և ազդու միջոցներով։

*** Ալքոլականութիւնն երկու վիճակի մէջ կ'ներկայանայ, սուր և հինցած վիճակներուն մէջ։ Խնջոյքի, հարսանիքի, տօնի ևն. առթիւ արբեցող մէկը սուր ալքոլականութիւն ունի, իսկ այն որ ամէն օր անհագին քանակութեամբ ալքոլ կ'առնէ, ըմպելով յուր ոչ, երկրորդ տեսակին զոհն է։ Այս երկու վիճակներուն մէջ ալ ալքոլն իր չարաչուք գործը կ'կատարէ, ի հարկէ տարբեր աստիճաններով։

Առեն առեն արբեցողի մը մարմինն հեռուէն հեռու կ'նմանի տան մը, որ օրին մէկը բոլորովին ջրով ողողուած է, ջրով կոխուած է, ինչպէս կ'ըսեն գուսաւորները։ Եթէ նոյն իսկ մէկ անգամ պատահի ողողումը, սա շատ մը վնասներ կը գործէ ու իր անջնջելի հետքերը կ'ձգէ տան մէջ։

Իսկ անոնք որ ամէն օր գինիի և մանաւանդ օղիի բազմաթիւ բաժակներ կը պարպեն, կ'նմանին տան մը, որ ամէն անձրեւ գալուն ամէն կողմէն ջուր կ'առնէ։ Տանը վերը ի վերջոյ կ'փտաի, ու օրին մէկն ալ կ'փլչի, իր փլատակներուն տակ Թաղելով նոյն իսկ տան անդամները։

Բայց նկատենք ալքոլականութիւնն ընդհանուր կերպով և Թողունք որ գիտութիւնն ինք խօսի։ Ան պիտի ըսէ ալքոլամոլին՝

ԱԼՔՈԼԸ ՔՈՒ ՄԱՀԱՑՈՒ ԹՇՆԱՄԻԴ Է

Որովհետև ան կ'փճացնէ կամ պիտի փճացնէ առողջութիւնդ, որովհետև ան ակարացնելով կազմուածքդ հիւանդութիւններու տրամադիր ըրած է կամ պիտի ընէ զայն, որովհետև ան արդէն ոչնչացուցած է կամ պիտի ոչնչացնէ կամքդ ու մտաց բանականութիւնդ, այսինքն ան քեզ անասնական աստիճանին բերած է կամ պիտի բերէ, ան քեզ պիտի յիմարացնէ, ան քեզ պիտի Թշուառացնէ, վերջապէս ան քեզ պիտի սպաննէ։ Բայց ասո՛ւ, այսքանով ալ պիտի չբաւականանայ, ան պիտի Թշուառացնէ նաև քու ընտանիքդ, ան պիտի փճացնէ նաև քու զաւակներդ, որոնց մէջ յիմարներ, ալամարներ ջղագարներ պիտի համրես։

Տխո՛ւր և սև՛ պատկեր, որ սակայն ամենափոքր կերպով իսկ չափազանցուած չէ։ Եւ եթէ չես հաւատար՝ տե՛ս փորձերու և քննութիւններու արդիւնքները, տե՛ս սա պերճախօս Թիւերը, եթէ արդէն իսկ բոլորովին փճացած չես, պիտի համոզուիս։

ԱԼՔՈԼՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԴ Կ'ՔԱՅՔԱՅՑՆԷ. — Ներսի չափէն աւելի առնուած ալքոլը մաշելով մարդկային մարմինն մէջ, ընդհանուր խանգարումներ յառաջ կը բերէ հոն, խանգարումներ որ հետզհետէ կը սաստկանան, այնպէս որ խմողին մարմնոյն մէջ չի գտնուիր ո և է մաս մը որ ալքոլէն վնասուած չըլլայ։

Արդարև քննելով

ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Կ'տեսնենք որ նախ ալքոլամոլին ախորժակը, այլ ևս բնական տեղը չէ, յառաջ անոր բերանն համ չկայ, կամ աւելի լեզի է, լորձունքը Թանձր, լեզուն դեղնած եւ ճաքճքած, կոկորդը միշտ կ'այրէ, միշտ ծարաւ է, ստամոքսին և աղիքներուն պատերը այրած են, մարսողութիւնը խանգարուած է, պնդութիւն կամ լուծողութիւն ունի, շատ դիւրաւ կ'փսխէ, նոյն իսկ արիւնախառն փսխումներ ունի, ստամոքսը մաղասով լեցուն է ու առաւօտները կ'խնայ միշտ։

ՇՆՉԱՌՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Անցնելով, կ'տեսնենք իսկոյն խռչափողի բորբոքումը, որ կ'յայտնուի ալքոլամոլին խռպոտ ձայնովը, նոյնպէս անոր հազերն ու Թոքերն իրենց կարգին վնասուած են։

Բննելով

ԱՐԵԱՆ ՇՐՋԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԸ

Կ'տեսնենք որ ՍԻՐՏԸ մեծցած և լայնցած է, երբեմն ալ անոր միսերուն տեղ ճարպն եկեր բուներ է, այսինքն սիրտը ակարացեր է։ Բարակ երակներուն պատերը կարծրացեր, քարացեր են, ամէն առթիւ պայթելու պատրաստ։

Լ Ե Ա Ր Դ Ը

(Դաշտ ճիյեր), որ ահագին կարևորութիւն ունի մարդկային կազմուածքին համար, հետզհետէ փճացեր է, անոր գործող մասերուն տեղ եկեր բուներ են անգործ ու անպէտ հիւսկէններ։ Եւ վնասակար նիւթեր. դեղներ է ան, երբեմն չափազանց պզտիկցեր, ընդարմացեր է, երբեմն ալ, ընդհակառակն, չափազանց մեծցեր է. երկու պարագաներուն մէջ ալ իր պաշտօնը կատարելու աւելի կամ նուազ անկարող է դարձեր։

ԵՐԻԿԱՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

մեծապէս ազդուած ըլլալ չեն Թուիր, բայց ասոր փոխարէն

ՋՂԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

սուէրն ու Հիւլը, սոսկալի կերպով վնասուած են։ Ուղեղին այլ և այլ խանգարումներ կ'ներկայացնէ, այլասերուած է մանաւանդ երբ ալքոլամոլութիւնը շատ յառաջացած է։ Անոր գործօն բջիջները փճացած են մեծ մասամբ։ Ալքոլամոլը գլխի պտոյտ ունի, գլխերները սոսկալի երազներ կ'տեսնէ, կ'բանդագուշէ, կ'զառանցէ։ Ուղեղին այս առաւիճանակը խանգարումը պատճառ կ'ըլլայ որ ալքոլամոլը կամաց կամաց կորսնցնէ իր մտային կարողութիւնները, անոր յիշողութիւնը կ'թմտնայ, դատողութիւնը կ'նսեմանայ, ապուշութիւնը, յիմարութիւնն իւրենց փառաւոր մուտքը կ'գործեն, այնպէս որ ալքոլամոլներէն շատերը յիմարանոցներու ապաւէն հիւրերն են կամ այդպէս ըլլալու արժանի։ Այլ ևս մարդ ըսուելու արժանի չեն անոնք, իրենց մարդկային արժանապատուութիւնն ալ Թունաւորած ու փճացուցած են ալքոլին միջոցաւ. անասուններ են, այլ ևս, անգիտակից իրենց ըրածին ու անպատասխանատու. Հետևաբար մարդկային ընկերութեան համար վտանգաւոր էակներ։ Օրէնքն անոնց ո՛չ մէկ գործողութիւնը չի ճանչնար, այլ ևս, ո՛չ անոնց խօսքը, ոչ անոնց ստորագրութիւնը, ոչ ալ անոնց վկայութիւնը կարեւորութիւն չունին, քանի որ ալքոլամոլը մարդ մը չէ այլ ևս այլ մարդակերպ կենդանի մը, փճացած մասկոյա մը։

Ալքոլամոլին ջիղերն ալ վնասուած են, մանաւանդ ստորին անդամներուն վրայ վնասը զգալի է, ջղաձգումներ ունի, անոր զգայնութիւնը բԹացած է ինչպէս և անոր կամքն ալ ոչնչացած։ Անոր ականջները միշտ կ'դընչեն, աչքերը վատաԹարացած են, չեն տեսներ, հաւկուր ունին։ Ալքոլամոլին շարժումները կորսնցուցած են իրենց ճշտութիւնը, անոր ձեռքերը կ'դողդողան, մասնաւոր կամ ընդհանուր անդամալուծութիւն ունի։ Այս ամէնէն վերջ ընդհանուր դողդողում մը, որ կ'անհետանայ այն ատեն միայն երբ ալքոլամոլն իր Թոյնն անգամ մ'եւս կ'առնէ, քիչ վերջը նորէն երևնալու համար, ալքոլական Թունաւորումի վերջին աստիճանը պիտի ներկայացնէ, զարհուրելի զառանցանքներով և ջղաձգումներով պատկուած։ Պէտք է աւելցնել Թէ քիչ անգամ ալքոլն իր զոհերը մինչև այդ բարձրութեան կ'հասցնէ, որովհետև մահն ընդհանրապէս աւելի շուտով վրայ կ'հասնի ու մեռելին տակառը կ'գլորէ հողին ծոցը։ Այս բոլոր խանգարումները, որոց սաստկութիւնը բնականաբար առնուած ալքոլին քանակութենէն, ինչպէս և ալքոլամոլութեան տեւողութենէն կախում ունի, աստիճանաբար ծնունդ կ'առնեն։ Ալքոլամոլին անհատական կազմուածքն ալ մեծ դեր կ'խաղայ անոնց երևումի կարգին մէջ, բայց այսքան միայն, ալքոլամոլին կազմութիւնն որքան ալ զօրաւոր ըլլայ՝ անպատճառ պիտի խանգարուի։

Անպատճառ երկար ատեն ինքզինքն ալքոլով Թունաւորելու պէտք չկայ այդ խանգարումները կամ գոնէ անոնցմէ մէկ քանին իր մէջ յառաջ բերելու համար։ Երբեմն երբեմն արբեցողն ալ կրնայ վստահ ըլլալ Թէ իր առողջութեանը կը վնասէ չարաչար կերպով, Թէ ալքոլը զինքը կ'Թունաւորէ։

Տեսէք սա բարեկպաստաւոր և միանգամայն խեղճ մարդը։ Տօնի օր մը տօնական յարաբերութիւն հաստատեր է ալքոլին հետ, ու սա առիթը գտնելով զգետներ է զայն։ Անոր քունը կապարէն աւելի ծանր է. քիչ առաջ երերալով, սադին անդին զարնուելով, խնալով ելնելով ամէնուն ծաղրին և արգահատանքին առարկան եղած էր։ Բանի՛ անգամներ գետին ինկաւ վիրաւորուեցաւ, բարկացաւ, սպառնաց, տակն ու վրայ ըրաւ իր և իրեններուն ուրախութիւնը, ժուռալը, տօնական օրն անէծքի օր մ'ըրաւ ու հիմա այսպէս մեռելի նման փռուած կ'մնայ։

Շատ քիչ անգամ ալքոլ կ'գործածեր, բայց այս անգամ չափն անցուց, ու ալքոլն իր դերը կատարեց, այսինքն Թունաւորեց, անասնացուց, անպատուեց։

Բազմաթիւ գիտուններ փորձած են կենդանիներու վրայ փորձառական կերպով յառաջ բերել ալքոլականութեան նշանները, ու մեծապէս յաջողած են։ Օրերով անոնց ալքոլ խմցնելով դիտած են անոնց վրայ ալքոլամոլներուն վրայ տեսնուած ախտանիշերուն և վնասներուն գրեԹէ ամէնքն ալ։

ԱԼՔՈԼԸ Կ'ՀԻՒԱՆԴԱՑՆԷ

Վերի տողերը բաւական են արդէն այս խօսք ճշմարտութիւնը լիուլի ապացուցանելու։ Ալքոլամոլին կազմուածքը ակարացած, խաԹարուած և նոյն իսկ վտանգուած է ալքոլամոլութեան սաստկութեանն և տեւողութեանն համեմատ։ Անոր առողջութիւնը խանգարուած կամ փճացած է. ամբողջ մարմինը հիւանդ մ'է ան, հիւանդ մը որ, ենէ սակայն ալքոլամոլութիւնը վերջին աստիճանին հասած չէ, ԿՐՆԱՅ ԲԺՇԿՈՒԻԼ իր ինքնաբերաբար ժուժկալութեամբ։

ԱԼՔՈԼԸ ՏԱՐԱՓՈԽԻԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՏՐԱՄԱԴԻՐ Կ'ԸՆԷ ՄԱՐԴԸ

Այս կէտն ալ ինքնին դիւրահասկնալի է։ Արդարև, երբ հիւանդութեան մը միքրոբները կ'մտնեն կազմուածքի մը մէջ, սա իր գոյութիւնը պաշտպանելու համար կ'պայքարի անոնց դէմ։ Անոր այդ գոյութեան մաքառումին ելքէն կախում ունի առողջութեան վիճակը։ Եթէ միքրոբները զարգանալու յարմար ու պատրաստ միջավայր մը չգտնեն՝ կ'ջնջուին. հակառակ պարագային բոյն կ'դնեն կազմուածքին մէջ, կ'աճին ու իրենց ներկայութեան նշանները ցոյց կուտան այլ և այլ հիւանդութիւններով, որոնք կրնան նոյնիսկ մահացու ըլլալ։ Հասկնալի է Թէ ո՛րքան կազմուածքն առողջ է, այնքան աւելի կրնայ մաքառիլ իր վրայ յարձակող Թշնամիներուն դէմ։ Ալքոլը տկարացնելով կազմուածքը, մուտքը կ'բանայ իր Թշնամիներուն, որոնք առանց դժուարութեան կ'հաստատուին ալքոլամոլին մէջ։ Սա կ'նմանի բերդի մը որուն բոլոր Թշնամիները և միւս բոլոր պաշտպանողական միջոցները տկարացած կամ փճացած են, հարկաւ Թշնամիները դիւրաւ ձեռք պիտի ձգեն զայն։

Ալքոլամոլութեան, նոյն իսկ խնդիրն ընդհանրացնելով կարելի է ըսել, ալքոլի գործածութեան ամենածանր հետևանքներէն մէկն է ուրեմն կազմուածքն հիւանդութիւններու տրամադիր ընելը։ Ամենաչնչին հիւանդութիւն մը կրնայ ալքոլամոլին համար վտանգաւոր ըլլալ։ Էծփոփոխի պէս մարդն ոչինչ բանով մը կը տապալի։ Շատ կ'խմէր բայց շատ ալ առողջ էր պիտի ըսէք, ես պիտի պատասխանեմ, առողջ չէր կրնար ըլլալ ան, քանի որ շատ կ'խմէր. միայն դուրսէն առողջ կ'երեւար, բայց անոր ներքին կազմութիւնն իսկապէս փճացած էր, ահա ինչու այդ ձեր Էծփոփոխը նոյն իսկ պարզ ցրտառութենէ մը կամ ուրիշ այս տեսակ ամենահասարակ հիւանդութենէ մը գետին փռուեցաւ։

ՏՈՔԹ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՆԱԼՊԱՆՏ
(Docteur ès-sciences.)

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԱՐՀԵՍՏԸ ՄԻՋՈՑ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Բ. (*)

Ուկանտայի Ընկերութիւնը կազմուեցաւ 15,000 ոսկի դրամագլխով, յառաջ տանելու համար այն արհեստագործութիւնը զոր Ուկանտայի միսիոնարները մտցուցած էին Ուկանտայի մէջ, Սուտանի և Նեղոսի ակերուն միջև տարածուող այն ընդարձակ երկիրը, որ անգլ. Թեւարկութեան ներքև կ'գտնուի։ Բնիկներուն մէջ Միսիոնարներուն մտցուցած արհեստներն էին հիւսնութիւն, աղիւսագործութիւն, պարզ շէնքերու ճարտարապետութիւն ու որմնադրութիւն, տպագրութիւն և կազմարարութիւն։ Նորակազմ աշխարհական ընկերութիւնը նպատակ ունի մշակել բամբակ, լաստիկի խէժ, խահուէ, քաքաօ, շաքար, և զանազան հունտեր, վաճառականութիւն հաստատելով ցեղապետներուն հետ։ Ընկերութեան հիմնադիրը, զոր անգլ. Կառավարութիւնը վաւերացուցած է, զինք կ'տարօրէ նաև սեղանաւորական, հողագործական, տարազագործական և առևտրական ամէն տեսակ աշխատութիւններ ու ձեռնարկութիւններ կատարելու, միշտ նպատակ ունենալով յարմար գործ, արհեստ և զբաղմունք ճարել բնիկներուն։ Բաժնետէրերն իրաւունք ունին զուտ շահուն ամբողջութիւնն իրենց համար վար դնելու, Թէև ընկերութիւնը կարող է նպաստել նաև կրօնական կամ մարդասիրական գործերի Միսիոնարական մարմինն այժմ ուրիշ կապ չունի այս արհեստագիտական ընկերութեան հետ, միայն Թէ երկու մարմիններուն անդամներն իրարու բարեկամ և համախոհ են, և Ուկանտայի մէջ ալ գործածուած արհեստի վարպետները կէս մը կրօնական մարդիկ են։ Ուկանտայի մէջ վերջերս «քնախտ»ը (sleeping sickness), կամ քունի Թմրութիւնը բերելով մարդը մեռցնող համաճարակը դրապէս մեծ արգելք յարոյց նորակազմ ընկերութեան դէմ։ Բայց բնիկները գովելի սէր և յարմարութիւն ցուցուցին արհեստի, Թողուցին իրենց յելուզակային, ծոյլ կամ Թափառական բարքերը, և տեսնելով որ արհեստի մէջ օրինաւոր վաստակ կայ, կանոնաւոր աշխատողներ դարձան։ Արհեստագործական միսիոնարութեան պետը տեղեկագրեց Թէ «Բնիկներն յօժարութիւն ցուցուցին արհեստ սովրելու, և իրենց կարողութիւնն ալ փորձով երևցաւ։ Բախտն ունեցանք այս ժողովրդին սովրեցնելու այնպիսի արհեստներ որոց միջոցով կարող պիտի ըլլան զարգացնել իրենց երկրին բնական հարստութիւնները, և դիւրութիւն պիտի չԹողուն օտար արհեստաւորներու՝ գալով իրենց երկրին մէջ հաստատուելու, և իրենց հացն իրենց բերնէն կորզելու։ Բնիկներն իրենք ո՛րչափ արհեստագէտ ըլլան, այնչափ աւելի գործ պիտի գտնեն, և օտար արհեստաւորներու նոյնչափ պէտք պիտի չմնայ։ Կարելի չէ որ Ուկանտա այժմեան վիճակին մէջ մնայ երկար ատեն։ Երկաթուղիներու շինութեան հետ պիտի բացուի արտաքին աշխարհի առջեւ, օտարները խմբովին պիտի գան, և եթէ բնիկներն իրենցմէ սպասուած արհեստական աշխատութիւնները կատարելու անբաւական ըլլան, ստիպեալ հնդիկ արհեստաւորներ պիտի բերուին, որոցմէ հիմակ ալ կայ, և զանազան արհեստներ ի գործ կ'դնեն, զորոնք պէտք էր միմիայն Ուկանտացիներն իւրացուցած ըլլային արդէն։»

Նոր ընկերութիւնը կ'աշխատի նաև տպագրական արուեստը սովրեցնելու բնիկներուն, որպէս զի բնիկ տեղական լեզուով տպագրութեան գործը քրիստոնեայ բնիկներուն ձեռքը մնայ։

Անգլիականներն և սկովտացի Երեցականներն այսպէս բնիկներուն արհեստ սովրեցնելու համար իրենց ասպարէզ ընտրեցին Միջին Ափրիկէն և Հնդկաստանը։ Ժողովականք և ուրիշ յարանուանութիւնք որք կ'օգնեն Լոնտոնի միսիոնարական մարմնոյն՝ նոյն նպատակաւ գործի ձեռք զարկին բրիտանեան Նոր Կուինէայի մէջ։ Այն երկրին բնիկները շատ վայրագ էին, մարդասպանութիւն և մարդակերութիւն տեղային սովորոյթներ էին, բայց կարելի եղաւ զանոնք քիչ քիչ դուրս բերել ո՛չ միայն քարոզութեամբ, այլ և արհեստագործութեամբ, կանոնաւոր ապրուստի միջոցներ մտցնելով անոնց մէջ։ Այս ժողովական միսիոնարութեան պետն իր տեղեկագրին մէջ ըսաւ Թէ «Երբ գործը բարբարոսներու և անքաղաքակիրթ ցեղերու մէջ է, չի բաւեր հոգեւոր փրկութեան վարդապետութեանց վրայ ծանրանալ։ Քրիստոնէական պարտաւորեալաստութեան օրդի լայնաչոյն ըմբռնումը պարտ կ'դնէ մեր վրայ՝ ճանչնալ Թէ հարկ է այս բնիկները կրթել նիւթական բարօրութեան միջոցներով, աշխարհիկ լաւագոյն կեանքի մը իտէալները ցուցընելով անոնց։ Այն ցեղերուն մէջ որք որսորդութիւն և ձկնորսութիւն միայն գիտէին, պէտք է նոր ասպարէզ հայթայթել իրենց ֆիզիքական կորովին համար, և նոր զբաղմունք իրենց դատարկապորտութեան համար։ Աշխարհի ամէն կողմն այսօր քաղաքակիրթ բարձրագոյն ցեղերը չփման մէջ կ'մտնեն անոնց, Թերակիրթ ցեղերու հետ, և հարկ անհրաժեշտ է այս վերջինները վարժեցնել ուժիմ, աշխատասէր, կանոնաւոր կեանքի, իրենց ապրուստը շահելու օրինաւոր արհեստագործութեամբ, սա Թէ ոչ՝ բռնակիրք, չքերի, փայտահատի վիճակին մէջ պիտի մնան, և այս ստորադաս դիրքէն և նուաստ կացութեան մէջ, առաջուընէ աւելի գծուծ և անշահ տարր մը պիտի կազմեն։ ԸնԹերցում, գիր և հաշիւ սովրեցնել անհրաժեշտ է, Աւետարանի քարոզութեամբ միասին։ Բայց նաև հոգ պէտք է տանինք կանոնաւոր աշխատութեան սովորոյԹները մտցնելու իրենց մէջ, այն համոզումը ներշնչելով իրենց Թէ պարկեշտ աշխատութիւնը պատուաբեր է, և արժանի է մարդուս բարձր կոչումին, և Թէ իրենցմէ ամէն ոք իրաւունք ունի և պարտք ունի իրենց բնիկ հասարակութեան օգտակար մէկ անդամն ըլլալու՝ ո՛ և է արհեստ մը ի գործ դնելով։ Բնիկներուն այս գաղափարները տալ ուրիշ ամէն միջոցէ աւելի կ'նպաստէ զիրենք բարձրացնելու, և յառաջդէմ ընԹացքի մէջ դնելու։»

Որովհետև սոյն միսիոնարական մարմին ինքնին կարող չէ Նոր Կուինէայի պահանջած արհեստական եւ առևտրական

(*). — Տես. Սեպտ. 1է Թիւն, և վեր։

ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (31)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՕԼԻՕ

ԿՈՐՍՈՒԱԾ՝ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ՎՐԱՅ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԱԴԱՐԻ ՄԸ ԴԺՆԴԱԿ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Բ.

Որքա՜ն աղէկ պիտի ըլլար եթէ ՊարԹէս իր որոշումը գործադրէր անմիջապէս. այդ պարագային պիտի կրնար զերծ մնալ ամենածանր հետեւանքներէ. բայց կեանքի մէջ վայրկեաններ կան ուր մարդ կարծես կ'մտնայ խոհեմութեան ամենատարրական պայմանները։ Պարթէս տակաւին ուԹ օր Սան—Ֆրանչիսքօ մնալ պարտաւորուած էր Ֆհօի յուղարկաւորական արարողութեան համար, զոր ժամ մ'իսկ կորճեցնել չպիտի ուզէին Լի—Հունկ և Չէ—Ուանկ. ասկէ զատ դեռ իր ձեռքը չունէր պէտք եղած մարդիկը, որպէսզի կարենար ըսել Թէ «հոս միակ կամք մը գերակշիռ պէտք է ըլլայ և այդ իմս է»։ Ուստի երիտասարդն յաջորդ օրուան Թողած էր Ուասրթօնկի ընկերք առաջարկները, մանաւանդ որ անձապարելու պէտք չունէր արդէն։ Իր դիտումն էր միենոյն առԹիւ ես առնել ալ դատարանին այն որոշումը, որով կ'պարտաւորուէր հարիւր հազար տոլար յանձնել իբրև երաշխաւորութեան գումար. և որովհետև այդ որոշումն արձակող բարձրագոյն ատեանը նիստ չունէր նոյն օրը, բոլոր պարագաները միացեր էին, զուր տեղն անցնելու համար քանի և չորս ժամեր, որոնց իրեն համար այնքան Թանկագին ըլլալն ալ միթէ չէր անցներ արդէն։ Իրիկուան դէմ մինչ Պարթէս մինակ էր սենեակը, Լը Լիւքէն եկաւ իրեն իմացուց Թէ Լանժալէ կ'փափաքի հետը խօսիլ այնպիսի բանի մը համար որ բնաւ չէր կրնար յետաձգուիլ։ Բարիզցին՝ իր ետևէն ունենալով Բօրնիքը, փուԹկոտ և մտազբաղ դէմքով մը ներկայացաւ Պարթէսի, ըսելով.

—Տեսա՛յ զինքը, հրամանատա՛ր հիմա տեսայ զինքը. Ֆհօի դագաղը դիտելու երևոյԹին տակ շոգենաւուն ամէն կողմը ուշադիր աչքէ անցուց. եթէ չէք հաւտար, Բօրնիքի հարցուցէք։

—Այդ ինչ դէմք ես առեր, խեղճ Լանժալէ. և չեմ հասկնար ալ Թէ որո՛ւ վրայ կ'խօսիս։

—Այն մարդուն վրայ, որ Նաւմէայի մէջ Մ. տը Սէն—Ֆիւրսի կ'կոչէր ինքզինքը։ Գիտէք արդէն ինծի ըրած առաջարկները. լաւ ուրեմն, հոս է այդ մարդը։

—Դո՛ւն, դո՛ւն ինծի խօսած ես Մ. տը Սէն—Ֆիւրսիի վրայ. խելքդ գլուխդ ժողվէ, Լանժալէ՛։

—Ո՛հ, ճիշդ է, հրամանատար. ներեցէ՛ք. Բօրնիքի և Ֆհօի միայն պատմած էի եղածները։

—Պատմէ՛ ուրեմն քեզի այդչափ չփոԹեցնող իրողութիւնը։

Ասոր վրայ Բօրնիք խօսք առաւ և ըսաւ.

—Ներեցէ՛ք, հրամանատար, որ մեր Բարիզցի բարեկամին խօսքը կ'կտրեմ. Լանժալէ չափազանց չփոԹեցաւ այդ մարդուն հոս տեսնելով։ Պէտք է ըսեմ որ որիկային մէկը ըլլալու է անիկա, որ Նոր—Քալետոնիայ մէջ կեղծաւորաբար կ'տեսնուէր հետս, ապօրէն առաջարկներ ընելով։ Ես երեւ չաւոր իրեն, հասկցուցի Թէ իր կարծած մարդոցմէն չեմ, ասոր վրայ անիկա Լանժալէի հետ բարեկամ եղաւ և հիմա մեր Բարիզցի բարեկամը շատ զարմացաւ, երբ զինքն իր նաւուն մէջ Ֆհօի դագաղին առջև տեսաւ։

Բօրնիք իր նաւաստիի ռամիկ լեզուով և այն աստիճան ծիծաղաշարժ շարժուձևերով կ'ընէր այս խօսքերն որ Պարթէս չկրցաւ խնդուքը զսպել։

—Շատ լաւ, Բօրնիք, ըսաւ, շատ լաւ, այդ ըսածներդ աղէկ, բայց մէկ բան մը միայն մոռցար։

—Ի՞նչ բան, հրամանատար։

—Չըսիր Թէ այդ մարդն ի՛նչ կ'ուզէր Լանժալէէն։

—Օ՛հ, անիկա չեմ գիտեր, իրենց տեսակցութեան ներկայ չէի։

Ասոր վրայ Բարիզցին վերստին խօսք առաւ և ըսաւ.

—Շատ պարզ է, հրամանատար, այդ Մ. տը Սէն—Ֆիւրսին ինծի կարգ մը ալ ուրիշ առաջարկներ ըրաւ։ Ըսաւ Թէ ներսումս ձեռք պիտի բերէ, ինծի հողեր և դրամ պիտի տայ, ևն. պայմանաւ որ Չինացիներուն հետ Նոր Քալետոնիայէն փախչելէ ետքը, նամակով կամ հեռագրով իմացնեմ իրեն ո՛ւր երԹալնիս, և մանաւանդ Ֆհօի և իր ընկերներուն Չինաստան հասնելէն ետքն ուր հաստատուելնին։

—Ամէնն ա՞յս է։

—Այո՛, հրամանատար։

—Տարօրինա՛կ, շատ տարօրինակ բան, ըսաւ Պարթէս մէկ քանի վայրկեան մտածկոտ մնալէ վերջը։

Գ

Երիտասարդը չէր կրնար գուշակել այս միջադէպին իրական պատճառը, որովհետև իր հայրագիրը Թէև պատմած էր ուստատպետական գաղցուած ցուցը վերստին ձեռք ձգելու համար Ֆրանսայի մէջ ըրած ջանքերուն փորձը, բայց խոհեմաբար զգուշացած էր խօսակցելէ Թէ ինք ալ իբրև վրէժխնդրութիւն գողցած էր Ֆրանսական արուեստագիտուէէն՝ աշխարհի մէջ գտնուած ամէնէն Թանկագին ադամանդը, և Թէ այդ ցուցին վերադարձնելուն հետ մէկտեղ, վերջյիշեալ ադամանդն ալ ուստատպետէհին յանձնուած էր իբրև Քուանկի նուէրը։

—Այո՛, շատ տարօրինակ բան, կրկնեց Պարթէս։ Այս մարդը, որ կ'ըսուի Թէ Նոր Քալետոնիայ դատաւոր Բրէվօ—Լըմէռի բարեկամն է, ինչպէ՞ս կրցած է գիտնալ Ֆհօի փախուստի ծրագիրը։

—Չգիտեմ, բայց պէտք է որ անիկա գիտցած ըլլար առաջուընէ. եթէ այդպէս չըլլար, ինծի տուած պաշտօնը գոյութեան պատճառ չպիտի ունենար։

—Ճիշդ է... մանաւանդ Թէ Բօրնիքի ալ ըրած է այդ առաջարկը։

—Այո՛, հրամանատար, յարեց այս վերջինը. կ'ուզէր փախուստի ծրագրին մասին լուր ունենալ. կ'ուզէր օձիքնէս բռնել անուշութեամբ։

—Կ'սխալիս, Բօրնիք, քանի որ իմացած էր Չինացիներուն փախուստի ծրագիրը, շատ դիւրին էր ջուրը ձգել զայն, ու մեզ տակաւին Նաւմէա պիտի գտնուէինք հիմա։ Ո՛չ, ուրիշ բան մ'ըլլալու է խնդրոյն մէջ։ Բայց ի՛նչ. անիկա պէտք է գուշակել. ամէն պարագայի մէջ մեզի նպաստաւոր բան մը չի կրնար ըլլալ։ Դազանի Թշնամի մ'ալ այս է, որուն վրայ հարկ է ըսել. բայց դուն ի՛նչ պատասխանեցիր իր առաջարկին, Լանժալէ։

—Ընդունեցայ։

—Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ այդ, քանի որ դուն մեր հաւատարիմներէն ես։

—Մտածեցէք սակայն, հրամանատար, պէտք էր որ այդպէս ընէի. եթէ մեր չուրջը գտնուողները բոլորն ալ մերժէին, այն ատեն ի՛ր մարդոցմէն պահնորդներ պիտի դնէր Ֆհօի և իր ընկերներուն վրայ հսկելու։

—Ճիշդ է, խելացի տղայ մ'ես դուն։

—Միթէ բան մ'եկաւ, հրամանատար։

—Ի՞նչ։

—Քանի որ մէկը չի գիտեր Թէ այդ մարդն ի՛նչ կ'ուզէ մեզմէ, մէկ միջոց մը կայ անիկա հասկնալու. իրե՛ն հարցնենք։

—Շատ պարզամիտ մտածում մ'է այդ։

—Ներեցէք որ ըսեմ Թէ կարծուածին չափ պարզամիտ գաղափար չէ այդ, հրամանատար. բացայայտ է Թէ այդ մարդն աղէկութիւն չուզեր մեզի. հետևաբար ամէն բան ներելի է Թշնամիի մը դէմ։ Ապահովաբար նորէն պիտի գայ ալքատայ հոս. ինքզինքս պիտի ճանչցնեմ իրեն եթէ արդէն ճանչցած չէ զիս՝ ծպտումիս տակէն։ Այն ատեն ես ճիշդ իր ուզածին պէս առատ տեղեկութիւններ կուտամ իրեն, և իրիկուան մը ծուղակի մը մէջ կ'ձգեմ զինքը, կ'կապենք, բերանակապ կ'դնենք և հոս կ'բերենք, կ'փակենք խցիկի մը մէջ մինչև որ բաց ծովն ելլենք։

—Արդեօք ինչպէ՞ս եղած է որ Սան—Ֆրանչիսքօ կ'գտնուի։

—Բնական է անիկա, հրամանատար։ Բարիզի իր հասցէն տուաւ ինծի, որովհետև հոն պիտի ուղղէի իրեն զրկելիք տեղեկութիւններս. այս պարագային անհրաժեշտ էր որ Ֆրանսա դառնար։ Ապահովաբար Նաւմէայի մէջ այլ ևս գործ չունենալով, հոնկէ մեկնող առաջին շոգենաւը նստած է, որ զինքը Սան—Ֆրանչիսքօ բերած է, ուրկէ տասնըհինգ օրէն կրնայ Բարիզ հասնիլ։

—Կ'հասկնամ անիկա, բայց ճիշդ մեր հոս գտնուած ատեն իր ալ հոս հասնիլն է որ զարմանք կ'պատճառէ ինծի։

—Սրընթաց շոգենաւի մը հանդիպած ըլլալու է։ Ասկէ զատ պէտք չէ մոռնալ որ ջուր և ածուխ առնելու համար կանգ առինք Նոր Զելանտայի և Սանտուիչի առջև։

—Ճիշդ է այդ կերպով իբր ութ օրուան կորուստ մ'ունեցանք։ Արդեօք ճանչցա՞ւ մեզ։

—Չգիտեմ, բայց շատ մտազբաղ կ'երևար Ենէը այցելած ատեն. իրեն հետ միասին նաւուն մէջ պտտող Ամերիկացիներուն հետ բաղդատելով իր դէմքը, շատ դիւրաւ կ'հասկցուէր Թէ պարզ հետաքրքրութեան համար եկած չէր հոն։

—Ձեր երկուքին պատմածն այնքան տարօրինակ է, որ ամենաւս ապահովութեան համար պարտաւոր եմ ամէն ինչ փորձելու, իր հետապնդութեան գաղանիքն իմանալու համար։ Մարդ մը, որ նախ Թոյլ կուտայ որ փախչինք, և յետոյ կ'հետապնդէ մեզի, շատ վտանգաւոր հակառակորդ մը կրնայ ըլլալ։ Մեր փախուստի ծրագիրն եթէ յայտնէր Թիւրանի հրամատարին, շատ դիւրաւ կրնար անկարելի դարձնել զայն։ Ինչ կրնայ յուսալ մեզմէ փախչելնէս ետքը, զոր կարողացած չէր ձեռք ձգել տակաւին Թիւրան գտնուած ատենս։ Որքա՛ն ալ միտքս յոգնեցնեմ, չեմ կրնար համոզիչ պատասխան մը գտնել. Բայց խոհեմութիւն չէ այսպիսի Թշնամի մը Թողուլ մեր ետին, ուստի ամէն արտօնութիւն կուտամ ձեզի. խոհեմութեամբ գործեցէք, այնպէս որ պատճառ չըլլաք նոր խնդիր մը հանելու Սան—Ֆրանչիսքօի իշխանութեանց հետ։

—Վստահ եղէք մեր վրայ, հրամանատար, մեղմութեամբ պիտի գործենք ու ո և է դժգոհութեան պատճառ չպիտի ըլլանք ձեզի։

(Շար.)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԿՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՕԳՏԱՏԻՐՈՋ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ Ս. ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ

«ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԱՍԻՆ»

ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԿՈՂՄԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐ Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ՏԵՂԱԿԱԼ

տուրն։ Հետեւաբար, օգտակար է ընթերցողին համար ծանօթանալ բրօֆ. Մաքս Այնպօրնի այն պատուէրներուն և կանոններուն զորս Գերմանական Հանդէսի մը մէջ հրատարակեց և ուրկէ այժմ կ'քաղենք կանոնաւոր ուտելու և արագ կամ յամր ուտելու մասին իր դիտողութիւնները։ Կանոնաւոր ուտելու մասին Աստուածաշունչին մէջ ալ յիշատակութիւն կայ արդէն, թէ «Քրտամբ երեսաց քոց կերիցես զհաց քո»։ Ճաշի նախապատրաստական ուղիղ կանոնը, ճաշէն առաջ լաւ աշխատութիւնն ու ճաշէն ետքն ալ հանգիստ ընելն է։ Աշխատութիւնը պէտք մ'է. բայց զգուշանալու է չափազանց պարտասուելէ և տառապելէ, զի այն ատեն, ամփոփաբար մարդուս ախորժակը կ'կորսուի կամ մարսողութիւնը կ'դժուարանայ։ Ճաշի համար ալ հանգստ և անզբաղ ժամ որոշելու է։ Ճաշի ատեն զբօսով կամ մտքով զբաղելու չէ. մարդ պէտք է գնրագոյն գործ մը նկատել ճաշը, և կատարել ուշադրութեամբ անոր նախիրէ ընկալինքը։ Մէկչկը անուրանալի է որ հաճելի ընկերութիւն մը և թեթեւ, զուարթ խօսակցութիւն մ'ալ կ'աւելցնեն կերակուրին ճաշակը։ Ժամանակէ մի վեր զրկենք, մանաւանդ քով ալի խուզարկութիւններէն թէ ուղեղը գործունէութիւնը մեծ դեր ունի մարսողութեան վրայ։ Մենք մտահոգութիւններն ոչ միայն մարդուս ախորժակը կ'գոցեն, այլ և մարսողութեան խանգարում կ'պատճառեն։ Այս մասին ուղեղին գործակցութիւնն յայտնի է աս պարագայէն որ մարդ երբ համեղ ճաշակ կամ նախասիրած մէկ կերակուրը տեսնէ, ախորժակը կ'բացուի անմիջապէս։ Ասկէ կ'հետեւի թէ կերակուրներուն արտաքին տեսքը, պատրաստութեան եղանակը, զանոնք իրենց մէջ կրող պնակներուն մաքրութիւնը մեծ կարեւորութիւն ունին ուտողին համար։ Գիտնալ պէտք է նաեւ որ կերակուրները լաւ ծամելով և լորձունքի հետ խառնուելով դիւրաւ կ'մարսուին։ Բրօֆ. Այնպօրն խորհուրդ կուտայ կերակուրի ատեն ջուր խմել մերթ ընդ մերթ չափաւոր քանակութեամբ, զի առով կ'բացուի ախորժակը, ուտելու փափաքը կ'զօրանայ և ջուրն երայլխաւորութիւն մ'է վերջապէս շատ տաք պատառ չկլլելու։ Ճաշէն ետք, պէտք է հանգարտ մնալ պահ մը, աշխատութեան սկսելէ առաջ։ Իսկ արագ ուտելն ալ, դժբախտաբար սովորութիւն եղած սխալ մ'է։ Կերակուրները պէտք եղածին պէս չծամուած կլլելով, մարսողութիւնը կ'դժուարանայ, որով ստամոքսի և աղիքի զանազան հիւանդութիւններ յառաջ կուգան։

Շատ արագ ուտելու, կամ շատ տաք կամ պաղ ըմպելիք խմելու հետեւանքները բազմադիմի են։ Մանր ուտելը, ընդհանրապէս հազուագէպ է. և բժիշկներն ընդհանրապէս կերուածէն անոնք առնելու համար խորհուրդ կուտան ծանր ուտել։ Բայց ասոր չափազանցութիւնն ալ վնասակար է. մարդուս ախորժակը կ'գոցուի շուտով. և պէտք եղածէն չափ սնունդ չի կրնար առնել։ Այս ալ կ'պատահի ընդհանրապէս ճաշէն առաջ չափազանց մտահոգութեան կամ յուզման ենթարկուելով, ուրկէ զգուշանալ անհրաժեշտ է։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ուլայի Ա. աստիճան տրուեցաւ Կայս. Սուրբէի ուսանողապետ և նկմտական ժողովոյ անդամ Սալահէտտին էֆ.ի։ Ուլայի Բ. աստիճան՝ Տպագրական Տնօրութեան օգնական Ապտ—իւլ—Վէհապ պէյի, և Միւթեմայիզի աստիճան՝ նոյն Տնօրութեան Գ. քննիչ Նայիլ պէյի և Սալիհէի աստիճան՝ քարտուղար Ճէվտա պէյի։ Գ. Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ստուգաբանական քննիչ Ահմէտ Խաթապ էֆէնտիի։ Դ. Օսմանիէ՝ Տպագրական Տնօրութեան պաշտօնաթուղթերու պաշտօնեայի օգնական Էսատ պէյի, և Սիրքէճիի Նաւամատոյցի երկրորդ գամբէտր Իսմայիլ էֆ.ի։ Շէֆգաթի Ա. կարգի պատուանշան տրուեցաւ Պէյկէթօղլի ստուգաբանութեան պաշտօնեայ Վասըֆ փաշայի տիկնոջ, և Բ. կարգի Շէֆգաթ՝ աղջկանը։ Լիազուլ ոսկի շքադրամ տրուեցաւ Կայս. Պալատան թարգման Մէհմէտ Իզզէթ և Վէլի պէյերուն և Ցօվհաննէս պէյի։

ՏԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ.— Տխախոտի Ռէժիին Ընդհ. Ժողովը երէկ նրատ գումարեց ժամն երկուքին, Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ, նախագահութեամբ Վարչական Խորհրդոյ նախագահ Պառոն Նէօֆլիզի։ Դիւանը կ'կազմէին վարչական խորհրդոյ անդամ Տոքթ. Բօլ Շվապախ, հրատատար Պէռժէ, Մ. Մ. Եանքօ, Ա. Նիսոս, Թէսթա, և Պառոն Վանտէօվր, Ռէժիի Կայս. Քոմիսէր Նուրի պէյ, Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան քոմիսէր Շէֆիգ պէյ, Սակարանի քոմիսէր Նուրի պէյ, Ռէժիի ընդհ. Տնօրէն Մ. Ռամպէր, եւ բաժնետէր Մ. Մ. Մալթաս և Պօսի։ Մ. Կէրիյօ քարտուղարի պաշտօն կ'վարէր։ Ներկայացուած էր 64,260 բաժնեթուղթ և ներկայ էին 23 բաժնետէրեր։ Մ. Վէրնոնի կարդաց տեղեկագիրը, ուրկէ կ'հասկցուի թէ 1904 Մարտ 1—1905 Մարտ 1՝ 21րդ տարեշրջանի հասոյթն եղած է 2,450,571 օսմ. ոսկի, եւ ծախք՝ 1,377,386 ոսկի, որով հասոյթից տարբերութիւնը կ'ըլլայ 1,073,184 ոսկի. հանելով Օսմանեան Հանրային Պարտուց Վարչութեան բաժինը, 750,000 ոսկի, զուտ հասոյթը կ'ըլլայ 323,184 ոսկի, 20րդ տարեշրջանին գոյացած հասոյթէն 95,098 ոսկի պակաս։ Զուտ հասոյթը հետեւեալ կերպով բաժնուած է. — Դրամագլուխի տոկոս՝ 8 %էն՝ 140,800 ոսկի, հիմնադրաց բաժին 5 %էն՝ 9,119 ոսկի։ Այս երկու գումարները զեղչելով զուտ հասոյթի գումարէն, կ'մնայ 173,265 ոսկի, որ բաժնուած է հետեւեալ կերպով. —Օսմ. Կառավարութեան՝ 30 %էն՝ 51,979 ոսկի, Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութեան՝ 35 %էն՝ 60,643, բաժնետէրերուն՝ 35 %էն՝ 60,643 ոսկի. գումար՝ 173,265 ոսկի։ Վերաբերեալ ու—զուտ հասոյթի գումարը՝ 1,073,184 ոսկի, բաժնուած է հետեւեալ կերպով.— Շահակիցներու (co—intéressé)՝ 86,622 ոսկի, բաժնետէրերու՝ 201,443, հիմնադրաց՝ 9,119 ոսկի։ Գանք մանրամասնութեանց. — Հասոյթ. — Գործուած ծխախոտ՝ 1903—1904ին գոյացած էր 2,271,242 ոսկի, այս գումարը 1904—1905ին ինկաւ 2,205,699ի, այսինքն 2,88% պակաս = 65,542 ոսկի։ 20րդ տարեշրջանին ծախուած էր 7,883,948,987⅔ քիլօ ծխախոտ, որ 21րդ տարեշրջանին ինկաւ 7,427,513,656 5/12 քիլօի, այսինքն 5,79% պակաս = 456,435.331¼ քիլօ։ 21րդ տարեշրջանին քիլօն ծախուեցաւ 29,70 ղր.ի՝ ոսկեդրամ. իսկ 20րդ տարեշրջանին՝ 28.81 ղր.ի՝ ոսկեդրամ։ —Վաճառման արտօնագիրներէն հասոյթ գոյացաւ 16,769 ոսկի, 20րդ տարեշրջանին մէջ գոյացած հասոյթէն 248 ոսկի աւելի։ — Արտածման եւ ներածման տուրքերէ գոյացած հասոյթն 3,418 ոսկի պակաս եղաւ. զի 1903—1904 արտածման տուրքէ գոյացաւ 128,988 ոսկի, եւ ներածման տուրքէ՝ 7,538 ոսկի, գումար՝ 136,526 ոսկի. իսկ 1904—1905ի արտածման տուրքէն գոյացաւ 125,766 ոսկի, իսկ ներածման տուրքէ՝ 7,341 ոսկի, գումար՝ 133,908 ոսկի։— Պաղատար կուսակալութեան հասոյթն 1903—1904 եղած էր 66,683 ոսկի, իսկ 1904—1905՝ 63,532 ոսկի, այսինքն 3,150 ոսկի պակաս։ — Տոկոսի գումարն եղաւ 15,015 ոսկի։ — Այլ և այլ հասոյթներու գումարը 21րդ տարեշրջանին յանգեցաւ 16,446 ոսկիի, ընդդէմ 10,180 ոսկիի՝ 20րդ տարեշրջանին, հետեւաբար՝ հասոյթի տաւելութիւնն է 6,266 ոսկի, որ արդիւնք է արտածութեանց յաւելման։— Հիմա գանք Ծախսերուն. — Թէեւ ըսուեցաւ թէ գործուած ծխախոտներէ 2,205,699 ոսկի հասոյթ գոյացաւ, բայց այս ծխախոտներ 555,694 ոսկիի նստած էին Ռէժիին (coût de revient)։ Այս հաշուով՝ արժէգինը վաճառման գինին 25,194 %ը կ'բռնէ, ինչ որ նախորդ տարեշրջանին վրայ 2,525 %ի տաւելութիւն մը ցոյց կուտայ։ Ասոր պատճառն ալ այն է որ Ռէժին աւելի աժան ծխախոտ սկսած է գործածել, յաճախորդները գոհացնելու համար, և կ'ուզէ ալ աղէկ տեսակ ծխախոտի թերթերու պատրաստ մթերքը պակսեցնել։—Այս տարեշրջանին 158,926 ոսկի ամսաթոշակ տրուեցաւ պաշտօնեաներուն, մինչ 1903—1904ին տրուած էր 156,080 ոսկի, որով այս տարեշրջանին 2,846 ոսկի աւելի տրուած կ'ըլլայ։—Ռէժիի դէտերու համար ծախք եղաւ 255,230 ոսկի, անցեալ տարեշրջանէն 2,675 ոսկի պակաս։ Բռնուեցաւ 231,539 քիլօ մաքսանենգեալ ծխախոտ, և 722 գործիք՝ ծխախոտ գործելու յատուկ։ — 1903—1904 յանձնառողչէք (պէյիէ) տրուեցաւ 204,697 ոսկի, մինչ 1904—1905ին տրուեցաւ 201,452, այսինքն 3,245 ոսկի պակաս, որ արդիւնք է վաճառման նուազութեան։ Յանձնառողչէքի մէջին գումարն եղաւ 9,109 %, ընդդէմ 9,012 %ին 1903—1904 տարւոյ։—Գործուած ծխախոտներու համար ծախք եղաւ 21րդ տարեշրջանին՝ 36,617 ոսկի, նախորդ տարեշրջանէն 2,990 ոսկի պակաս։ Այս նուազում յառաջ եկած է նոյն պատճառներով, որք բացատրուեցան վերեւ։ —Մշակութեան համար 20րդ տարեշրջանին ծախք եղաւ 40,887 ոսկի, իսկ այս տարեշրջանին՝ 39,535 ոսկի, այսինքն 1,351 ոսկի պակաս։ 1903—1904 մշակեալ ծխախոտի քանակութիւնն էր 48,985,760 քիլօ, իսկ 1904—1905՝ 24,204,809։ Նախորդ տարեշրջանին մէջ եղած ծախքերուն հետ բաղդատմամբ, այս տարեշրջանին 3,108 ոսկի պակաս ծախք եղաւ։ — 20րդ տարեշրջանին գոյացած հասոյթներու վրայ բաժնետէրերուն բաժինն է —140,800 ոսկի, գոյացած՝ դրամագլխին 8 % տոկոսով և 92,063 ոսկի՝ գոյացած շահէն 35 %ով. համագումար 233,063 ոսկի։ Ըստ 1904 Հոկտ. 6/19ին, ընդհանուր Ժողովին կողմէ տրուած որոշման, այս գումարը բաժնուեցաւ հետեւեալ կերպով.— Թիւ 20 կտրոնին՝ 167,200 ոսկի, կանոնական պահեստ՝ 11,653 ոսկի, յաւելուածական պահեստ, որպէս զի ամբողջանայ ընկերութեան դրամագլուխին քառորդը՝ 440,000 ոսկին՝ 24,634 ոսկի. բաժնետէրերուն և Վարչական Խորհրդոյ անդամներուն շահ՝ նոր հաշուոյն անցած՝ 26,343 ոսկի, Վարչական Խորհրդոյ բաժին՝ 3,242. համագումար՝ 233,063 օսմ. ոսկի։ — Փետր. 28/13 Մարտ 1905ին ընդհանուր կացութիւնն հետեւեալն էր. — ԳՈՅՔ.— Արժեթուղթ դրամատան մէջ՝ 5,980 ոսկի, շահագործութեան դրուած դրամագլուխ՝ 488,025 ոսկի, Փետրուար 28ին գանձելի տոկոս՝ 7,572 ոսկի. համագումար՝ 501,578 օսմ. ոսկի։ —ՊԱՐՏՔ.— Պահեստ՝ 440,000 ոսկի, շահ 21րդ տարեշրջանի՝ 14,298 ոսկի, նոր հաշուոյն անցած շահ՝ 26,363 ոսկի, Ռէժիին ընթացիկ հաշիւը՝ 4,027 ոսկի, մասնաւոր պահեստ՝ 13,165 ոսկի, 16—20 թիւ կտրոնին 3,743 ոսկի։ —Համագումար՝ 501,578 օսմ. ոսկի։ —Վարչական Խորհուրդն որոշեց 19 ֆր. շահաբաժին տալ առ մէն մի բաժնեթուղթ։ — Բաժնետէր Մ. Մարինօ ճառ մը խօսելով, յանուն բաժնետէրերուն շնորհակալութիւն յայտնեց Վարչական Խորհուրդին, Ընդհ. Տնօրէնութեան և Ռէժիի պաշտօնէութեան՝ իրենց տարած աշխատութեան համար, որ այնքան լաւ արդիւնք տուաւ։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի պաշտօնաթերթը կ'հրատարակէ Տ. Եօաքիմ Պատրիարքին՝ առ Պատրիարքն Երուսաղէմի ուղղած մէկ նամակը, որու մէջ կ'ըսէ թէ Պուքովինոյի Երուսաղէմապատկան կալուածներու վաճառման մասնագրութիւնը մտահոգութեամբ լսած են ինքն և իր շուրջը գտնուողները, որովհետեւ այդ վաճառումը շատ աննպաստ հետեւանքներ պիտի ունենար։ Հին ժամանակներէ ի վեր կտակներով եկեղեցիին նուիրուած ստացուածքներ երբ մանաւանդ տարբեր դաւանութեան պատկանողներու կ'ծախուին, շատ ցաւալի տպաւորութիւն մը կ'ենթարկուին Օրթոտոքս Ցեղերը, մանաւանդ թէ առիկա կրնայ իր ցաւալի հակազդեցութիւնն ունենալ Յոյն Եկեղեցւոյ սեփական ուրիշ կալուածներու ալ վրայ։ Տ. Եօաքիմ Պատրիարք ի վերջոյ կ'յանձնարարէ Երուսաղէմի Պատրիարքին, որ վերջնական որոշում տալէ առաջ խնդիրին անգամ մ'ալ ուսումնասիրէ իր Սինոդին հետ։ Մնաց որ այդ կալուածներու վաճառումը չպիտի կրնայ Երուսաղէմի վանքին նիւթական կացութիւնը բարւոքել։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Պատկանեալ պաշտօնատուն հասած տեղեկութիւններէ կ'հասկցուի թէ՝ շնորհիւ ՎՍՀ. ԿԱՅՍԵՐ Ռումէլիի նահանգներուն ամէն կողմերը կատարեալ անդորրութիւն կ'տիրէ, և ամէն ոք հանգիստ իր գործին կ'զբաղի։

ՕՏԱՐ ՑՈՐԵՆՆԵՐՆ ԵՒ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ. — Անատօլուի երկաթուղեաց երկարաձգումներէն և Թուրքիոյ ծովեզերաց վրայ շոգենաւ բանեցուելէն ի վեր, մերձաւոր թէ հեռաւոր գաւառներու բերքերու փոխադրութիւնը մեծապէս դիւրացած ըլլալուն հակառակ, ստուգուած ըլլալով որ արտասահմանէն եկող ցորեն և ալիւր դարձեալ կ'մրցին տեղական բերքերուն, ինչ որ արդիւնք է տեղական ցորեններու համար լաւ սերմնցու չգտնուելուն, զեկուցուած է պատկանեալ պաշտօնատանց որպէս զի ընտիր տեսակէ սերմնցուներ փութով զրկուին գաւառները։

ԱՅՏԸՆԻ անտառաց և հանքաց հասոյթն այս տարի Մարտ 1էն մինչեւ Օգս. 31 եղած է 2,884,872 ղր. և գանձումները՝ 2,857,238 ղր.։ Անցեալ տարի նոյն ժամանակամիջոցի հասոյթն էր 2,785,706 ղր., և գանձումները՝ 2,610,381 ղր., որով այս տարէ 99,166 ղր. հասոյթի և 247,357 ղր. գանձմանց տաւելութիւն կայ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Ժողովը որոշած է բժշկական քննութեան ենթարկել Անթալիոյ ժամանումները։—Սեպտ. 12ին Ե. գիւղասի մէջ ժանտախտի ոչ և դէպք չէ պատահած։—Համպուրկի մէջ Օգոստ. 22էն ի վեր քոլերայի ոչ և դէպք պատահած չըլլալով, ջնջուած են ծիսրը Մուսթաֆա Փաշայի, Օտեսայի, Դանուբի, Վառնայի և Քէօստէնճէի ճամբով եկողներուն դէմ ի գործ դրուած առողջապահական միջոցներն, որով ճամբորդներն հականեխման կ'ենթարկուէին, և իրենց բնակարաններն հինգ օր բժշկական հսկողութեան տակ կ'առնուէին։ Բայց Գերմանիոյ Բօզէն նահանգէն եկողներուն դէմ նոյն միջոցները պիտի շարունակուին։

ՌՃԻՐ.— Սիւլէյմանիէի կողմը Վանցի Շիւքրի կինն և բնակիր Սղերդցի Մուսթաֆայի զաքանչն երէկ կռիւի բռնուեցան։ Իրիկունը Մուսթաֆա տուն գալուն ցերեկուան կռիւը պատմեց անոր, որով Մուսթաֆա բարկանալով, Շիւքրիի տունը գնաց և դուրս կանչեց։ Շիւքրի դուրս ելլելուն՝ Մուսթաֆայի զաքանչն անոր թեւէն բռնեց և Մուսթաֆա ալ դաշոյնով ուժ տեղէ վիրաւորեց զայն ծանրապէս և փախաւ. բայց ոստիկանութիւնն յաջողեցաւ ձերբակալել ոճրագործը, որ խոստովանեցաւ գործած ոճիրը։

ՑՈՐԵՆ. — Այսօր հասան 12 վաքօն Անատօլուէ և Ռումէլիէ։ Գիներն են. —Անատօլու սպիտակ ցորեն էքսթրա 37½—38 փր. օխան։ A 37—37½, B 36½—37. խառն 32—34. Կարծր Անատօլու 37½—38. Էքսթրա 40—41. Կակուղ Ռումէլի 36½—37. Կարծր Ռումէլի 38½—39. Կակուղ Ռումանիա 37—37½։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Մ. ԲԱՆՏԻԱ ԷՎԼԷՆԻՏԻՍԻ

Երէկ պատմեցինք Մ. Բանտիա Էվլէնիտիսի անձնասպանութեան փորձը։ Այս առտու ստոյգ աղբիւրէ լսեցինք որ դժբախտ երիտասարդը կ'ապրի դեռ. բայց ալ աչքն անդարձ կորած է. սարսռազդեցիկ խոռոչ մը միայն կ'տեսնուի անոր տեղ, ուրկէ շարունակ արիւն կ'հոսի։ Ատրճանակի գնտակը դեռ կարելի չէ եղած դուրս հանել, և կ'մնայ գանկին մէջ, ուղեղին շատ մօտ, բայց բժիշկները կ'յուսան որ կարելի պիտի ըլլայ գործողութիւն մը կատարել, և դուրս հանել զայն։ Տարաբախտ երիտասարդն անհնարին ցաւերու մէջ կ'տառապի։ Վիճակը տագնապալից է, և ամէն վայրկեան սպասուի վախճանէ մը կ'վախցուի, քանի որ հազիւ 1 սանդիմէդրի հեռաւորութիւն մը կայ ուղեղին և գնդակին միջեւ։ Կարելի չէ ըսել այժմէն թէ նոյն իսկ երբ բժիշկները կարենան դուրս հանել գնտակը, ի՞նչ պիտի ըլլայ ասկէ վերջ դժբախտ երիտասարդին գլխուն վիճակը։ Ընտանիքի անդամներ կ'հսկեն իր մօտ, եւ ամէնէն գուրգուրալից խնամքները կ'մատակարարուին մեղմելու համար անհնարին տառապանքները, որք շարունակ կ'չարչարեն հէք Մ. Բանտիան, որ անկարող է բառ մը իսկ արտասանելու, և յուշակորոյս ինկած է։

Ցուցիչ է ծնողքին վիճակը, որ իրենց առջև ունին իրենց զաւկին այս անակնկալ կացութիւնը։ Տիկին Էվլէնիտիս տառէ իրիկուն ուրախ զուարթ կ'խօսակցէր բարեկամուհիներու հետ, երբ տարաբախտ երիտասարդն իր յուսահատական որոշումն ի գործ դրաւ։ Ամէն կանխահոգ միջոցներ ձեռք առնուեցան իրեն խնայելու համար անհեւլի բօթը. բայց տիկինն յառաջ եկած իրարանցումէն կռահելով թէ բան մը կ'անցնի կ'դառնայ, սուրաց դէպ ի պարտէզ, ուր արդէն կ'վազէր ամէն ոք, և երբ յանկարծ տեսաւ զաւկին արիւնաթաթախ մարմինը, սրտաճմլիկ ճիչ մ'արձակեց եւ փարեցաւ անոր. յուզումն այնքան սաստիկ էր, ինչպէս կարելի է գուշակել, որ հէք տիկինը նուաղեցաւ, և բժշկական անմիջական դարմաններ դժուարաւ կրցան ուշաբերել զինքը։ Դժբախտ երիտասարդին հայրն ևս նուաղման մը ենթարկուեցաւ այս անակնկալ պատահարին ի տես, և այսօր, ամէն կողմէ ցաւակցական այցելութիւններ կ'ընդունի Էվլէնիտէս գերդաստանը, և բազմաթիւ բարեկամներ ու համակրողներ շարունակ լուր կ'առնեն Մ. Բանտիայի վրայ։

ՔՐՈՆԻԿ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ռուսճուգի առաջնակարգ վաճառականներէն Սարգիս էֆ. Գույումճեան, որ ծանօթ է կրթական և բարեգործական նպատակներու համար ըրած ձեռնտուութիւններով, այս անգամ մանկապարտէզի և նախապատրաստական վարժարանի յատուկ շէնք մը շինել տուած է իր ծախքով, կրկնայարկ, 1,000 ոսկիով։ Այս շէնքին կառուցումն աւարտելու վրայ է, և Հոկտեմբերի մէջ պիտի կատարուի բացման հանդէսը։ Ս. Պատրիարքն օրհնութեան կոնդակ պիտի զրկէ յիշեալ կրթասէր ազգայինին։

Իզմիրի Առաջնորդարանի Դիւանատունէն կ'հաղորդուի թէ հանգուցեալ Ժ. Քրամէրի կտակակատարներն հանգուցեալին տրամադրութիւնն յարգելով, զրկած են Ազգ. Առաջնորդարան զատ զատ չեքերու վերածուած՝ հետեւեալ գումարները. 500 ֆր. Ազգ. Հիւանդանոցի, 200 ֆր. աղքատիկ Ազգ. վարժարանի մը և 200 ֆր. աղքատներու համար։ Ազգ. Վարչութիւնն հրապարակաւ իր շնորհակալութիւնն յայտնելէ զատ, յատուկ շնորհակալութեան գիր մ'ուղղած է նաեւ հանգուցեալ Ժ. Քրամէրի կտակակատարներուն։

—Բերայի Աղքատախնամը շնորհակալութեամբ կ'ծանուցանէ թէ Օգ. 12էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուէրներն եղած են.—Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան՝ Զգօն էֆ. Խօրասանճեանի ամուսնութեան առթիւ 108 ղր., Վահէ. Մաթէոս էֆ. Ունճեան 100, Թագէոս էֆ. Ցովհաննէսեան իր վաղամեռիկ դստեր Օր. Ամբինէ Ցովհաննէսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ 100, Միհրդատ էֆ. Պապաեան իր վաղամեռիկ որդւոյն Արամ Պապաեանի յուղարկաւորութեան առթիւ 100, Տկն. Սօֆի Զիլինկիրեան իր ամուսնոյն յուղարկաւորութեան առթիւ 25։

—Սամաթիոյ աղքատախնամն իր հրաժարականը ներկայացուցեր է Թաղ. Խորհուրդին։ Այս հրաժարման շարժառիթն է աղքատախնամին տրամադրութեան ներքեւ գտնուող 200 ոսկիին առժամապէս եկեղեցւոյ սնտուկին փոխ տրուելուն առաջարկը, որուն վրայ պնդած էր Թաղ. Խորհուրդը։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Գ. Թեւին Ցօկրեաններու բաժնին շինութեան կերպին մէջ Թերութիւններ նշմարած էր Հոգաբարձութեան անդամներէն Ցարութիւն էֆ. Աւալեան։ Դեմնայարկը բարձրացնելու համար, պէտք տեսնուած է պատուհանները քակել, միջոցի համեմատութիւնը պահելու համար։

ԱՆԳԻՐ ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ
Բ. ՀԱՏՈՐ

Հինգ տաղաւարներու՝ Աստուածայայտնութեան, Զատկի, Վարդավառի, Աստուածածնի, Խաչի և բոլոր տօնական օրերու, մանաւանդ Կաղանդի, Ալգուցի, Տէրնտասի, Բարեկենդանի, Մեծ Պահքի, Ծաղկազարդի, Վիճակի և Մատաղի սովորոյթներու, Տաղերու և Աւանդավէպերու հաւաքածոյ գիրք է այս։ Գին 20 ղր.։

Կ'ուզէ՞ք Խաչիկ կամ Խաչատուր, մանաւանդ Խաչերես զաւակ ունենալ, բացէք «Անգիր Դպրութիւն և Հայ սովորոյթք» գրքոյկի «ՍԱՂՎԵՐԱՑ» գլուխը. կարդացէք և ցնծացէք 20 ղրշ.։ Դիմել Պոլենց գրատուն, Զաքմաքճըլար, Թիւ 20։ 10—2

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ
"Կ. ՊՈԼՍՈՅ,, ԵՒ "ՖՈՒՌՆԻԷԻ,,

ԱՆԳԼԵՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ, Սեպտ. 27, (Հեռագիր Ռիւթէրի).—Անգլեճապոնական նոր դաշնագիրն երէկ ստորագրուեցաւ ի Լոնտոն եւ ի Թօքիօ։ Դաշնագրին մէջ ըսուած է թէ երբ երկու կառավարութիւններէն մէկուն իրաւունքներն ու շահերը վտանգուին, երկու կառավարութիւնք իրարու հետ պիտի հաղորդակցին, ազատօրէն եւ առանց ո՛ եւ է վերապահումի, եւ միասին միջոցներ ձեռք պիտի առնեն իրենց իրաւունքներն ու շահերը պաշտպանելու համար։ Երբ ո՛ և է մէկ կողմէ, առանց Ճապոնի կամ Անգլիոյ կողմէ տեղի տրուելու, ասոնցմէ մէկուն վրայ յարձակում ըլլայ, յարձակողը մէկ ըլլայ թէ մէկ քանի տէրութիւն, և պայմանադիր տէրութիւններէն մէկը, Ճապոն կամ Անգլիա, ստիպուի պատերազմիլ յարձակող տէրութեան կամ տէրութեանց դէմ, իր իրաւունքներն ու շահերը պաշտպանելու համար, պայմանադիր միւս տէրութիւնը պէտք է օգնութեան փութայ անոր անմիջապէս, անոր հետ միասին պատերազմի և անոր հետ միասին կնքէ հաշտութեան պայմանագիրը։ Մեծն Բրիտանիա կ'հաւանի որ Ճապոն Քորէայի վրայ իր թեւարկութեամբ յարմար տեսած միջոցները ձեռք առնէ իր շահերը պաշտպանելու և յառաջ տանելու համար։ Ճապոն կ'ընդունի որ Մեծն Բրիտանիա հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ Հնդկաստանի սահմանագլխին մօտ, իր հնդիկ ստացուածքները պաշտպանելու համար։ Մեծն Բրիտանիա կը հաւանի չէզոքութիւն պահել, կամ օգնութեան փութալ, երբ Ճապոն պատերազմի բռնուի ուրիշ տէրութեան մը հետ։—Անգլ. Թերթերը գոհունակութիւն կ'յայտնեն այս դաշնագրին վրայ, և կ'ըսեն թէ յոյժ խաղաղասիրական է անոր նպատակը։ Դեսպան դերակոմս Հայաշի յայտարարեց թէ այս դաշնագիրն երկար ժամանակի մը համար կ'ապահովէ խաղաղութիւնը, այլ ոչ առ յաւէտ։

ՎԻԵՆՆԱ, 27.— Ֆրանց Եօզէֆ կայսր այսօր ընդունեց Պառոն Ֆէյէրվարին, և 1½ ժամ տեսակցեցաւ անոր հետ։ Կայսրը վաղը նորէն ունկնդրութեան պիտի ընդունի Պառոն Ֆէյէրվարին։

ՌՕՄԻՆԴԷՆ, 27.—Մ. Վիդդէ մեկնեցաւ, հրաժեշտ առնելէն վերջ Վիլհէլմ կայսրէն։

ՀՌՈՄ, 27.—Իտալական կառավարութիւնն ընդունեց Ռուսիոյ հրաւէրը, Խաղաղութեան նոր դեսպանախորհուրդ մը գումարելու Հաակէի մէջ։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1904ի վերջը հատուցեալ վնասք	305	Միլիոն	Ֆրանք
1904ին գանձուած ապահովագին	25	»	»
Դրամագլուխ և պահեստ	145½	»	»
Ապահովագրեալ դրամագլուխ	22½	Միլիառ	»

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1904ի վերջը հատուցեալ վնասք	135	Միլիոն	Ֆրանք
1904ին գանձուած ապահովագին	12	»	»
Ընթացիկ ապահովագրութիւնք	282	»	»
Դրամագլուխ և պահեստ	174½	»	»

որ ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կ'համեմատի 63 % — ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրեալներուն կ'ընծայէ հաշւոյ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։—Արեւելքի համար մասնաւոր յիշելու արժանի։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ և է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն ձգձգումներէն և յոռեգոյն խաբէութիւններէն որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք որ Շահաբաժիններու կուտակման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐԻ ՈՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեան հետեւող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԵՐԼԵԱՆ
Պետ Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ—ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Սթամպուլ, Սուլթան—Համամ, Քաթըրճը Օղլու խանը։
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Թահթապոզն խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 50—36

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԵՒՌՈՒՍ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԵՆՆԱ, Սեպտ. 27.— Լօքալ Անցայկէր մեծագլորդ լուր մը կուտայ այսօր, որ մեծ յուզում պատճառեց։ Լօքալ Անցայկէր կ'ըսէ թէ կատարեալ իրողութիւն մ'է ռուսագերման զինակցութիւնը, որ սկզբամբ կնքուած է արդէն, իսկ դաշնագիրն ապա պիտի ստորագրուի։ Մ. Վիդդէ Պերլին եկաւ այս դաշնակցութիւնը կնքելու համար։ Պարզ քաղաքավարական ձեռնարկներ չէին իր այցելութիւններն առ Իշխան Պիւլով և Վիլհէլմ կայսր, այլ այս այցելութիւններուն միակ նպատակն էր եւրոպական նոր «դաշնակցութեան» մը հիմը ձգել։

ՊՈՒՔՐԷՇ, 27.— Վիեննայէ կ'հեռագրուի թէ ռուսէն արքայական ամոլը մեկնեցաւ, կէս օրէ վերջ, դէպ ի Պուքրէշ։ Աւստրիոյ Կայսեր և Կարոլ Թագաւորին տեսակցութիւնն ապացոյց կ'նկատուի թէ Աւստրիոյ և Ռումանիոյ յարաբերութիւնք շատ լաւ վիճակի մէջ են։ Կ'կարծուի թէ կարեւոր փոփոխութիւններ պիտի ներմուծուին երկու երկիրներու առեւտրական յարաբերութեանց մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ, 27.— Ամենահաւաստի աղբիւրէ լուր կ'առուի թէ ռուս քարիւղներու այժմու կացութիւնը շատ մեծ ազդեցութիւն պիտի ունենայ Մ. Արեւելքի մէջ քարիւղի հրապարակին վրայ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 23.— Ռուս նաւատորմը վերակազմելու համար կազմուած նպաստահաւաքիչ յանձնախումբն հրատարակեց իր պաշտօնական տեղեկագիրը, ուրկէ կ'հասկցուի թէ ցարդ հաւաքուած է 16,084,951 րուպլ, որմէ աւելի քան 10 միլիոն րուպլ ծախսուած է 18 յածանաւի, մէկ քանի թորփիլանաւերու և երեք ընդծովեայ մարտանաւերու շինութեան համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԱԶԴ

Կ'ծանուցանենք արգոյ հասարակութեան և մեր Պատ. յաճախորդներուն թէ մեր եղբօրորդիք, Մ. Մ. Սթավրոս և Բրոտրոմոս Սթավրոբուլոս, մեկնած են մեր Առեւտրական Տունէն, որ կ'կրէ ԺՈԶԷՖ ՍԹԱՎՐՈԲՈՒԼՈՍ անունը, և կը խնդրենք մեր յաճախորդներէն որ ուշադրութիւն ընեն մեր հասցէին. — Հորոզիւ փողոց, Թիւ 14—27—11, և հաճին ըստ առաջնոյն պատուել այս Տունն որ 30 տարիէ ի վեր ուղղամտօրէն կ'ծառայէ յարգոյ հասարակութեան։ 3—2

ԺՕԶԷՖ ՍԹԱՎՐԱԲՈՒԼՈՍ

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմանեան Միացեալ	Օ. Ո.	98	14
Ամէնէն բարձր գին	»	98	17
Ամէնէն վար գին	»	98	13
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	134	—
Ամէնէն բարձր գին	»	134	50
Ամէնէն վար գին	»	134	—
Թրամուէյ	»	83	—

ԲԱՑՈՒՄ, 15 Սեպտ.

Օսմանեան Միացեալ	Օ. Ո.	98	18
» » ժամ կէն		98	18
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	134	37½
» » ժամ կէն		134	37¼
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	18	07½
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ Ա.	Ֆր.	315	—
» » » Բ.	»	370	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	517	—
Անատօլուի երկաթ. արտօ.	»	527	—
» » բաժն.	Ա. Ո.	16	32
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	3	90
Թրամվէյի բաժնեթուղթ	ղրշ.	750	—
» ժուիսանս	»	270	—
» պարտամթուղթ	Ֆր.	193	—
Թրամուէյ	»	81	—
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.	»	344	—
Պալիա Քարաայտըն	»	634	—
Պանք ու Սալօնիք	»	190	—
Քարտատու		134	—
Քարափ Իզմիրի	»	595	—
Հելլէնական 5 % 1881	»	372	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	56	—
Հելլէնական պարտքն	»	430	—
» նոր »	Օ. Ո.	4	05
Թէմպէքիի բաժնեթուղթ	Ֆր.	27	—

» »	B. »	18	—
» պարտամթուղթ	»	495	—
Շիւքէթ Թուրքիէ	Օ. Ո.	34	—

ՍԹԻԼԱՆ.

Օսմ. Միաց. 1 օրուան	Օ. Ո.	1.80	1.50
» » 3 »	»	4.50	—
Ռումէլիի Երկաթ.	Ֆր.	2 —	—

ՕՍՄ. ՅԱՆՔԱՅԻ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

	ՎԱՃԱՌՈՒՄ	ԳՆՈՒՄ
Լոնտոն 3 ամիս	110 17½	109 17½
» չէք	109 37	109 17
Փարիզ 3 ամիս	22 78¾	22 98¾
» չէք	22 88	22 98
Պերլին մարք	18 58	18 68
Վիեննա քուրոն	21 83	21 93

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ

Անգլիական ոսկի	ղրշ.	109	31
20 Ֆրանքնոց	»	87	11
20 Մարքնոց	»	106	30
Բոլ Իմբէրիալ	»	91	10
Բրէնդի	»	51	04
Մէճիտիէի արծաթ	»	107	34
Պէշլիք	»	103	30
Նոր Մէթալիք	»	103	—
Ռուսլ Թղթադրամ	»	8	64

Ցովհ. Ա. Անտրէասեան, Ղալաթիա

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Սեպտ. 27

Օսմանեան Միացեալ բաց.	Ա. Ա.	90	63
» » գոց.	»	90	37
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	14	37
Եգիպտական Միացեալ	»	106	75
Անգլ. Քօնսոլիտէ	Գ. Կ.	89	54
Հելլէնական Ռէնթ 1881	»	43	25
» Մօնօբոլ	»	54	25
Պորտուգ. փոխառ. 1889	»	101	—
Թրանսվաալ	»	3	18
Ճապոնական 4 %	»	91	62
Սպանիական		95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	26	30
Դրամանիշ	»	3	—

ՓԱՐԻԶ, Սեպտ. 27

Օսմանեան Միացեալ բաց.		91	40
» » գոց.		91	15
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	136	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	611	—
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	413	—
Օսմ. Մաքս. Նոր փոխառ. 4%	»	483	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	99	75
Քրէտի Լիօնէ	»	1165	—
Պանք տը Բարի	»	1512	—
Ֆօնսիէ		94	48
Թրանսվաալ	»	81	—
Փոխառութիւն Պոստալ 1895	»	448	—
Սպանիական արտաքին	»	94	05
Իտալական Ռանթ	»	105	35
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	25	155
Դրամանիշ Ֆրանս. Պանքայի		3	—

ՊԵՐԼԻՆ, Սեպտ. 27

Օսմ. Միացեալ		91	—
Զինատունի փոխառութիւն 1903		89	60
Անատօլուի Երկ. պարտամ. մարք		103	10
» » բաժնեթ. 60%	»	119	70
Ռուսական 4 %	»	91	50
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	140	25
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	260
Դրամանիշ		4	

ՎԻԵՆՆԱ, Սեպտ. 27

Ռումէլիի Երկաթուղի	»	147	25
Օսմ. Ռէժի	»	379	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	քուրոն	95	36
» Լոնտոնի վրայ	»	239	90
Դրամանիշ		4	—

ԱՊԱՌԻԿ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ
ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՔ
ՉԱՓՈՒ ՎՐԱՅ ԶԳԵՍՏՈՒՑ ՀԱՄԱՐ ՆՈՐ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՁԵՒՈՎ

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ 8

ԱՌԱՆՑ ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ
ՑՈԿՈՒՆ, ՆՈՐԱՁԵՒ ԵՒ ԱԺԱՆ

"ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ"

71 ԹԱՐԱՓՃԸԼԱՐ 71
299 ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 299
ՍԹԱՄՊՕԼ 120—8

ՊԱՅՔԱՐՆ ԱՐԲԵՑՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

ԳԻՆԵՄՈԼՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑՈՑ ՄԷՋ

Մարդ երբ սնունդ ընդունած է գլխաւորաբար հացը, միսը, ծուխերու զանազան տեսակները, կանաչեղէնները, պտուղները ու կարգ մը ուտելիքներ՝ զորս ճաշակելով ու ջուրն ալ ըմպելով կրնայ իր գոյութիւնը պահպանել՝ աշխարհի վրայ. ուրեմն ցքիի պէտք չունի մարդ։ Արդ ինչ է պատճառը ցքիամոլութեան. ոգինք. Հասարակաց անմաքրութիւն մը որ տիրած է չատերու վրայ և տարած զիրենք մոլութեան. անոնք խմելուն մէջ կը զգան տեսակ մը մոռցում վիշտերու, թէև վայրկենական եղած ըլլայ այն և առանք չորս դասակարգի կ'բաժնուին.

Ա. Նուազ կամ տաւելու ուսեալներ որք որոշեալ ժամերու մէջ կ'խմեն, երեկոները, իրենց տուները կամ ժամադրավայր մը։

Բ. Նինաֆներ կամ օրական աշխատող անձեր, տանը ալ ընդհանրապէս որոշ ատեններու ժամադիր կ'ըլլան, որուն գործը աւարտելէ յետոյ գինետուն կ'երթան օր «դէզկեահ պաշը» կ'ընեն, այսինքն մի քանի ընկերներ կուգան հոն, 4 կամ 5 ական գաւաթ կոնծելէ վերջ կ'երթան տուն. չատ անգամ կ'պատահի որ վերադիրներ չափէն աւելի խմեն և ի զուր սպառեն իրենց ընտանիքները։

Գ. Հասարակ կամ չարունակ խմողներ որոնք ժամ ու ժամանակ չունին յայտնի, կ'ննկեն ու կ'խմեն որքան որ ներեն քսակն ու գինեպանին պայտերը։

Դ. Դեռավարժ գինովիներ՝ որք նոր «էքսէրսիոնները» ըսած, կ'չարունակեն դասաւանել. վաճառականներու կամ արհեստաւորներու աչկերտներ կեանքի առաջին տարիներուն վրայ դեռ նոր ներկայացող մարդիկ. ասոնք ալ յայտնի ժամանակ չեն ունենար չատ անգամ. յարմար առիթը ձեռքէ չեն փախցներ սակայն. երբ ընդհակառակը ամբողջ շաբաթուան մէջ բախտը չօգնէ իրենց ու չկրնան բան մ'ընել (խմել) այն ատեն կիւրակէին կ'սպառեն անձկանօք, այդ օրուան մէջ կարգադրելու իրենց մէկ շաբաթուան ծրագիրը։

Առաջինները այնպիսի անձերէ կ'բաղկանան որք կրնան բանիմաց անուանուիլ, որոց մէջ կան վաճառականներ, գրագիրներ, գործակատարներ, պաշտօնեաներ։ Ասոնց չատ կ'տեսնուի իրենց ընթացքին ու կ'մեղադրուին ալ, որովհետև լաւ կրնան ճանչցած ըլլալ գինեմոլութեան վնասներն և երբ դիրք գրաւող անձինք ընկերութեան մէջ պէտք է զգուշանան իրենց յետագաս համարումներուն չար օրինակ հանդիսանալէ։

Երկրորդն է միջին դասակարգը՝ որ օրուան մէջ աշխատած ու յոգնած փոխանակ ուղղակի տուն երթալու գինետուն կ'դիմէ, յոգնած մարմնոյն սառամօքը խանդարելու. երբ թէ մինչև երեկուն սպառած ոյժերը չպաշէին. աւելի լաւ չէ՞ ուղղակի տուն երթալ, հոն՝ ուր հոգեհատորներ գրկաբաց կ'սպասեն, ու նստիլ պահ մը հանգչիլ, լուացուիլ պաղ կամ տաք ջրով, նոր կենդանութիւն մը վերստանալ, խօսիլ, ողջոյն ու մխիթարել հետ կարծիքի փոխանակութիւն ունենալ, ու ճաշելէ յետոյ քիչ մ'ալ վաղուան վրայ խորհիլ յետոյ բարոյական ու օգտակար ընթերցանութիւն մ'ընել ու ապա աղօթելով անուշ ու խաղաղ քուն մը քաշել և առաւօտուն նոր կեանք մը, նոր ուժեր առացած առողջ ու զօհ սրտով երթալ աշխատութեան։ Գէշ է արդեօք, այս կենցաղը. գոնէ ամիս մը փորձեցէք. փորձը ձեր մարմնոյն վրայ պիտի տեսնէք ապա ձեր քսակին ու յետոյ ձեր կենցաղավարութեան մէջ. ամփոփ միտք մը միշտ պատրաստ պիտի ըլլայ ձեր խորհուրդները մարսելու և փայլուն ու վառ երևակայութիւն մը առաջ մղելու ձեզ դէպի յառաջդիմութիւն։

Երրորդ դասակարգը կամ հասարակ խմողներուն վիճակն ամէնէն աւելի խղճալի է. քանզի բան գործ թողած իրենց յատուկ գործ մ'ըրած են խմելը. օրն ի բուն կոնծել, ո՛չ օրերնին օր է ո՛չ լոյսերնին լոյս. յաւիտենական խաւարն իր քօղը կարծես վրանին ձգած է. ինկած են թշուառութեան գուբին մէջ, ձեռք կարկառելու է ասոնց, վերցնելու համար զիրենք և այս վսեմ պարտականութիւնն ոչ իր ընտանիքը և ոչ ալ մօտաւոր ազգականներ կրնան ընել. այլ բարեկամներ՝ որոնք չկուսահատին 2—3 անգամուան անյաջողութիւններէ, որովհետև բարեկամին խրատը կամ յորդորը չատ հզօր դեր կրնայ ունենալ իր վրան և յարատև ու անձնուէր խրատը կամ բարոյական ազդեցութիւնն ու բարութիւնը կրնան փոխել գինովին ընթացքը։

Գանք նորավարժներուն. ասոնց մէջ դեռ արմատացած չէ ունակութիւնը. այս վերջիններն իրենց մեծերը կ'կապկեն ու գինովութիւնը տեսակ մը քաջութիւն կամ խրախտութիւն կ'համարին որ զիրենք վերջապէս կ'տանի սովորամոլութեան ու գինովութեան անուելի գիրկը։

Ներելի է պիտի կրնա՞նք ըսել արդեօք անոնց՝ որք իրիկունները սովորութիւն ըրին տուն մէջ ըմպելու կրամբամբուլին. պիտի առաջարկեմ որ այս սովորութիւնն իսպառ վերնայ տուներէն, զի կան մարդիկ որոնք թէպէտ տունը կը խմեն, բայց դառնութեամբ կ'համարին, կնոջ ու կռիւ հանելով տան անդամներուն հետ. անհանգիստ ընելով զայնոնք ու չատ մը անպատեհութեանց տեղի տալով կը վրդովեն տան հանդարտութիւնն և եթէ ընդհակառակն զուարթ ըլլան, գինովութեան պահուն (ինչ որ կ'տեսնուի կարգ մը գինովներու վրայ) կ'կեն կ'ատ ժեն իրենց ֆիզիքական ու իմացական ուժերը օր ըստ օրէ կ'թենան, կ'պակսին և օր մը այլ ևս տրամադիր չեն երկար աշխատելու. բնական ծերութեան և րեւալէն չատ առաջ յառաջ կուգայ անբնական ծերութիւնը՝ իր ընդոծին գոյներով ու ակնյայտ սրտով։ Իսկ անոնք որ իրիկունները 2—3 գաւաթ միայն խմելէ յետոյ ճաշ կ'ընեն, կրնամ ըսել թէ չեն վնասեր իրենց, բայց աւելի լաւ է որ եթէ ալքոլական տեսակ մը գանուի մեր տուներուն մէջ սառամօքի պաղութեան փորի ցաւի և այլնի համար, կանխաւ բժիշկին խորհուրդովը ըլլայ, կազմուածքի համաձայն։

Ինչպէս յիշեցինք արդէն, անասնելի է օրն ի բուն խմողներուն կեանքը, խղճալի, կարեկցութեան արժանի են. խորհեցէք անգամ մը դուք խմողներ. օթափ վիճակնուդ մէջ կրնաք օգտակար ըլլալ հանրութեան փոխադարձ օգտակարութեան լրմանը մէկ մէկ անդամներն էք. դուք ինչո՞ւ տա ոչինչ կը համարէք ձեզ. մտածեցէք մօքի յառաջդարձ գործունէութեամբ ձեր օթափ օրերը ու գործի փարած ժամանակները, միթէ երանութեամբ չէ՞ք յիշեր այդ օրերը, վերջապէս չէ՞ք խղճար դուք ձեր ընտանեաց վրայ, զաւակներնուդ վրայ, որոնք (ծաղունք ցերեկները) գիշերները ժամերով ձեզ կ'սպասեն ընդհատ ընդհատ օթաւորներով քունի մէջէն դրան զարնուիլը կ'ունկնդրեն ու ձեր չխեղճ տղաք կը հարցնեն իրենց թշուառ մայրերուն «հայրիկը ե՞րբ պիտի գայ»։ Մերթ ընդ մերթ պատուհաններէն դուրս նայելով այս տեսարանին այլ ևս սիրտ չի դիմանար հոգին ալ կ'արտասուէ ամէնէն, քար ու ժայռ սիրտը չէ՛ կարող դիմանալ, ու տեղի կուտայ փլուր փլուր ըլլալով. ձեր տուներուն մէջ երջանկութեան պահապանը չլատաւած է այն վաղուց հոս պարտութիւնէն՝ որ կրած է թշուառութեան յաղթութեամբ եւ վերջապէս երբ տուն վերադառնայ մարդ այդ տղեկալ ու անգիտակից վիճակին մէջ, այլ ևս ինչ դժուարութիւններ կ'յարուցանէ, պատճառներ կ'որոնէ կռուի նիւթ հայթայթող, և երբ այս գինովութիւնը կ'իչխէ ոգեկի մը, անուշի մը վրայ ա՜հ սարսափելի է, զայն կ'մղէ մարդասպանութեան, ոճրապարտութեան, անձնասպանութեան։ Ձեր հոգեհատորները, հարազատները, կ'վտանգեն ձեզմէ առ ու դողով կ'համակուին. խղճացէք. ունկնդրեցէք խղճի պատուական ձայնին, և այս ամէնուն վրայ երբ աւելցնենք թէ խմողներու պատկանող ընտանիքներու սերունդն մէջ յաճախադէպ են գրեթէ յիմարութիւն, խենդութիւն, ապիկարութիւն, ժառանգական հիւանդութիւնք և այլն. կը հասկցուի թէ գինովը իր այդ վիճակով սերնդագործութեան մասնակցած է։

Մարդկային կեանքի յարատևութիւնն երաշխաւորողը նորահաս սերունդն է. ինչ կրնայ ընել մանուկը որ դեռ օրեր ու տարիներ կ'ուզէ աճելու ու անզօր է. նեցուկի պէտք ունի և ինչ կրնանք սպասել քայքայման չրջանին հասած մարդէն. կեանքի գարունն երիտասարդութիւնն է. կեանքն ալ ճիշդ չորս չրջաններ ունի տարուոյն նման և վերի երկու չրջաններու օգնողը երիտասարդութիւնն է. այն է մանկան նեցուկն ու ծերին յոյսը. հետևաբար պէտք է հոգ տանինք որ այս կեանքը չնմանի հիներուն կեանքին որոց դարձը չատ դիւրին չէ. այս երիտասարդութիւնը փրկել թող աշխատին գործնական մօքեր. գրչէն ու խօսէն աւելի օգտակար է գործը. կեանքի գարունն չրջանին մէջ տխուր ծերութիւնը չհրաւիրեն իրենց վրայ. առողջութիւնը պահել, պատուաւոր կենցաղավարութիւն ունենալ, ծնողաց ուրախութիւն և հանրութեան հրճուանք պատճառել. այն երիտասարդն որ չի խորհիր թէ ճիշդ այդ դեռաբողբոջ տարիքին մէջն է որ իր մարմնական ամէն գործարանները պիտի կատարելագործուին ու մարմնական ո և է թերութիւն չպիտի ունենայ ու պիտի սկսի առաջ կեանքը տպելու, մէկդի կը թողու այդ ամէն խորհուրդներ ու անխոհեմաբար ինքզինքն անձնատուր կ'ընէ ոգիին. քանի՛ վաղամեռիկներ հեմբենք որ զոհ գացած են և ինչ ձիրքեր իրենց հետ ոչնչացած. երբ այժմ յարգելին Տիար Թավչանճեան այս բարենպատակ ձեռնարկը կ'ընէ, թող բարձրէն դիտէ ու ուրախանայ Գարեգին Ուշատնիի հոգին, այս բարոյական կատակերգակը իր կատակաբանութեան երգով կ'դարմէր գինովներու վիճակն ու ընթացքը։

Ոգին թշնամի է յառաջդիմութեան, առողջութեան, պատուական ձիրքերը կ'թմրցնէ և չուտ կ'հրաւիրէ ծերութիւնը, կեանքի աւելը դառնութեամբ անցընել կուտայ։ Մի խմէք ո և է տեսակ ոգիներ՝ որոնք բնութիւն ունին տրիւնը բորբոքեցնելու և ջիղերուն ազդելու, դառնութեան հաց մի՛ կերցնէք ձեր ազատաց. խելացին՝ անխելք, կարողը՝ ապիկար, հեռատես անմիտ, և խոնարհը խիզախ կ'ընէ ոգին. և երբ չափը անցուցած է խմողը, իր գիտակցութենէն զրկուած է մանաւանդ, երբ անոր միացած է կիրք կամ վրէժխնդրութիւն մը. այդ անձը յանժամ ինքնիրմէ հրաժարած կատարել գաղանի մը երևոյթը կ'առնու որ կ'կառավարուի լոկ վայրենական բնազդներէ։

Տրապիզոն. Խ. Շ. ՋԻՒԼԱԼԵԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱՐ ՇԱՀԱՆԷ

1 նումէրօլը ֆէս՝ տուզինասը 75 ղրշ։
2 նումէրօլը ֆէս՝ տուզինասը 70 ղրշ.։
3 նումէրօլը ֆէս՝ տուզինասը 65 ղրուշ։
Էլ զուաֆ ֆէս՝ տուզինասը 75 ղրուշ։
Բիւսկիլէ՝ տանէսի 40 փարա։

Խաջինէլի Խասսար Շահանէէն միւպայեա օլունաճագ ֆէս վէ բիւսկիլէ լիրա հիսապ ղրուշ հիսապիյլէ պոլատէ հիզալէ րինէ մուհարրէր ֆիյաթլա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ մահը հալը րումինին օնտէօրտինճի չարշէնպահ կիւնինէ գատար հիւզաէ իւչ թէնզիլի պիլ գապուլ հէվմը մէզքիւրտէ իհալէի գաթիյէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմուշ օլմաղլա թէնզիլէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթաահիպէն հէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խաջինէլի ծէլիլէսի միւշտերիլէյհայա կէլմէլէրի.

Ֆի 11 Իլուլ 321 3—3

*** Խաջինէլի Խասսար Շահանէէն պիր սէնէի քեամիլէ զարփընտա միւպայեա մուգթազի օլան նոխուտ, տոմաթէս բիւտիլի, մըսըր, ֆասուլեա, Ամասիա պամեասը մէվգըի միւնագասայա վազ իտիլմիշտէն, չէրայթը միւթէֆէրրիայի անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին ալէյլուսուլ թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթաահիպէն Խաջինէլի միւշտերիլէյհայա կէլմէլէրի.

Ֆի 14 Իլուլ 321 3—1

*** Խաջինէլի Խասսար Շահանէ էրզագ անպարը իտարէսի լազըմէսի իչուն պէշ այ միւտտէթլէ միւպայեաօրնա լիւզում կէօրիւլէն Հալէպ վէ սաիր մէմալիքը մահրուսէի Շահանէ մահսուլը սատէ եաղ մէվգըի միւնագասայա վազ իտիլմիշտէն վէ թէսլիմ իտիլէճէկ եաղըն մաղաղզէ պուլունուպ պուլունմամասը եա միւթէֆէրրիայի անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին ալէյլուսուլ թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթաահիպէն Խաջինէլի ծէլիլէսի միւշտերիլէյհայա կէլմէլէրի.

Ֆի 14 Իլուլ 321 3—1

ՌՈՊԷՐԴ ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտ. 1/13ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանիս մասնաւոր բժիշկը՝ ուսանողներու առողջութեան մարմնամարզներուն և խաղերուն, ինչպէս նաև վարժարանիս ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կ'հսկէ։ Մարմնամարզի նոր և գեղեցիկ մասնաշէնք մը կառուցուած է նորոգապէս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաև փոքր տղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչև 10 տարեկան աշակերտներ։ 25—34

ՀԱՆՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ 1906 ՏԱՐՈՒՈՅ

352 էջ. 10 պատկեր որքանոցի. մանր տպագրութիւն. տակուն կազմ։ Համառօտը 128 էջ և 37 էջ յաւելուածով 1 ղր. ընդարձակը 352 էջ և 261 էջ յաւելուածով 3 ղր., ոսկեզօծ լաթակազմը 7½ ղր. կ'ծախուի ամէն գրատան մէջ ի Պոլիս և ի Գաւառս։ Կեդրոն. Մատթէոսեան Տպարան։

Բովանդակութիւն.— Տոմարական գիտելիք և Օրացոյց. Օսմ. Կայսրութեան Ինքնակալք. Պաշտօնատարք. Հոգևոր Պետեր. Երկիրներ. Գաւառներ. Երկաթուղիներ. Թղթատարութիւն և Հեռագրութիւն։ Կրօնական. Ս. Հայրապետէն երկու ընտիր քարոզներ. Եղիշէ Եպս. Դուրեանէ 3 Երգ. Մալաքիա Եպս. Օրմանեանէ 1 Երգ։ Բարոյական 20 կտոր. ընտանեկան 30. բժշկական. տնտեսական գեղարուեստ 25. անական հիւանդապահութիւն. Առողջապահական Բերական. Ուսուցչական. Հարցարան 45 հարցերու պատասխան. Գիտական 20 կտոր. Պատմական 4. Ելեկտրագործական 16. Կենսագրական 1. Վիճակագրական ճոխ բաժին. Զուարճալիք. Մրցանակաւոր 15 խնդիրներ. Ծանուցումներ։

Փութալ գնել և օգտուիլ։ 20—17

ԴԱՒԱՌԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻ Վաճառականներուն կ'յիշեցնենք ԲԷ ՀԱՍՑԷԻ ՔՕՖՈՒԹԵԱՆ համար եղէ ... Այսր ԲԷ ..., ԷԷՆ հասցէն ԱՆՔՕՖՕՆ ԿԻՆԱՑԷ

ԴԱՅՄԱՆՔ "ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ"Ի

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆ	6	Մէճ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ »	3	»
ԵՌԱՄՍԵԱՅ »	1½	»
ՏԱՐԵԿԱՆ » ՀԱՍՏ ԹՈՒՂԹԻ ՎՐԱՅ	7	»
ՁԵՌՔԷ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ	20	փր.
ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆ ՔՕՍԴ—ԼՕՔԱԼՈՎ	18	ՂՏ.
ՏԱՐԵԿԱՆ » » »	7	Մէճ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ	36	ֆր.
» ՎԵՑԱՄՍ. 18. ԵՌԱՄՍ.	9	»
» ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՏ ԹՈՒՂԹՈՎ	40	»

և ամենօրեայ ծրարառաքով

Օսմ. լիրան 108 ղրշ.— Անգլ. լիրան 119 ղրշ.—20 ֆրանքն 94½ ղրշ.էն

Ծա Բէջիքին 55 ղրշ.էն փոխն կրնան առաքել։ Նոյն պայմանով Գ. Պոլսոյ և Գաւառաց հանգոյց.

ԱՆՏԵՐ։ ՄԻՇՏ ԿԱՆԽԻԿ

Նամակի փոխ կ'ընդունինք՝ 20 հատ 1 ղրշ.նոց բօստայի փուլը 20 ղրշ.ի հաչւով. և մի միայն ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ՆԱՄԱԿՈՎ։

Հասցէի փոփոխման համար անհրաժեշտ է ղրկել երկու ղրշ., նամակի փակեալ։

Բոլորովին ծախքը մեր վրայ է, Բօսդ—Լօքալէն զատ։ Իսկ դրամին առաքման ծախքն և ռեժիայի տարբերութիւնն գնողին վրայ են։

Չէքերուն և Փօսթ'' գրերուն վրայ, պէտք է որ առաքողն ինք փակցուցած ըլլայ 20 փարայի օրինական դրոշմը։ Այս թէ ոչ՝ երեք թերթ պատճառ կ'ըլլայ։

Նամականի, մայրաքաղաքէն կամ գաւառէն ղրկուած Ազդերը պէտք է ստորագրուած ըլլան բաժանորդին։ Այս թէ ոչ՝ չեն տպուիր։ Եկեղեցական ու քաղաքական Ծանուցումները գինն են դրամի առաքելէ։

Պոլսոյ և գաւառի մէջ, ո՛ր վճարողները միայն վաւերական են որք կ'բերեն ի ձեռնարկն Տպարանին պաշտօնական թերթին ստորագրուած Տնօրէնէն, ու կնքուած Լրագրին մաշկական կնիքովը։

Գանձուած թերթ կ'ղրկուի ամէն անոնց որ վերադարձելէն առաջ առնուած հաւաքուած ըլլան իրենց ղրկած դրամները։

Բաժանորդ կարելու և գրելու գրկելու ամէնէն ժխտուն է մանաւանդ՝ ... մը տանիլ, որուն բոլոր ծախքն է 20 փարա մինչև 100 ղրշ.ի Նամակ գրելու պէտք չկայ։ Բաւ է մասնաւոր կտրոնին ետևի նշանակել բաժանորդին անունը, հասցէն, թուականն ու գումարը։ Դրամը կը հասնի, և թերթը կ'ղրկուի, անվճար։

Ապառիկ յանձնարարութեանց ԶԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ։ Զետեղուած բաժանորդներու թերթը ՕՐՆ ՕՐԻՆ կ'գադրի, ծանուցմամբ, որք՝ ալ պատկանին։

Գաւառացի բաժանորդները լաւ կ'ընեն աւելի եթէ կանխաւ հասցնեն բաժանորդնին կամ Կ. Պոլսոյ մէջ մէկը ցոյց տան որուն դիմուի պայմանաժամին։

Գործակալը պատասխանատու են իրենց ներկայացուցած բաժանորդներուն համար։ Ծարջաղրական թղթակիցներ չեն տուած թերթին պատճառը, առանց պայմանաժամին փոխելու մէջ կ'պատկանին։

Հին թերթեր տակաւին գինով չեն ծախուիր։

Ձեռագրուած ձեռագիրներն ետ չեն տրուիր։

ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ՆԱՄԱԿԱԳԻՐՆԵՐՈՒՆ կ'յիշեցնենք թէ իրենց նամակներուն կամ յօդուածներուն տակը պէտք է իրական ստորագրութիւնը դրած ըլլան, որովհետև ծածկանունով, յարմարցուած ստորագրութիւնով կամ լոկ սկզբնատառերով ո՛ և է գրութիւն չենք հրատարակեր։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

Կեդրոնատեղի՝ Ղալաթիա
Գործակալութիւն՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
Մասնաճիւղ՝ Բերա, Շիշակ ճամբայ Թ. 348

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Մասնաճիւղեր

Աատլիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն—Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էսքիշէհիր, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմօնի, Քավալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիչէհիր, Երուսաղէմ, Դամասկոս, Գօնիա, Լառնագայ, Լիմասօլ, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Մանասդըր, Նիքոսիա, Ուշաք, Բորդ—Սայտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս և Սկիւպ։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գոնթ—գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կ'զեղչէ. Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրանիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կ'բանայ, արժեթուղթեր և արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կ'պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կտրօններ և փոխանակագիրներ կ'գանձէ, սակարանական հրամաններ կ'գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կ'փոխէ, կ'առնէ ու կ'ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետևեալ պայմաններով և տոկոսով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ, մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք. 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ տո հարիւր։

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կ'ստանձնէ և ասկէ զատ, ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գօնսինիասիոնով և ազատ տէր-գիծոյով ապրանքներ առնուդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), և անմիջապէս ստանձնելու պայմանաւ կ'գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ դը Բարիի, Բումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր ևլն. ևլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը և Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաև Բումէլիի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու քուփոնները, և Օսմ. Պանքայի Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչև 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3^1/_2$% ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէն մէջ կ'պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ
1892 ՕԳՈՍՏ. 2/14 ԵՒ 1310 ՄԷՖԷՐ 20 ԹՈՒԱԿԻՐ ՖԷՐՄԱՆՈՎ

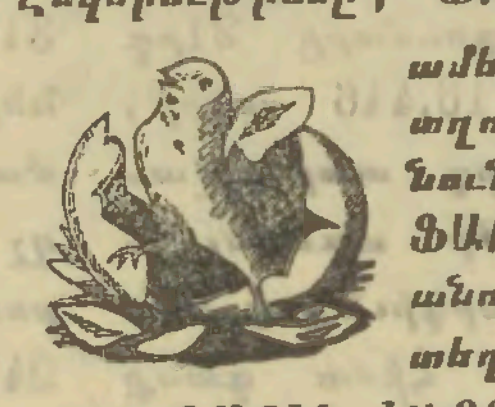
Դիւան Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըր խան, Հէֆարէն փողոց, Թիւ 14, և կամ հետևեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս ՄՄ. Ի. Սառօք և Ռոսիդի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու Թիւ 10
Պոլիս Մ. Ս. Այմէլ օղլու, Էմին Էօնիւ. Պահչէ գաբու, Իզմիր փողոց
Ցարութիւն էֆ. Թէչէճեան, Այ Ստեֆանօ
Մագրգիւղ, Մ. Ա. Անժէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատը գիւղ, Քեամիլ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդէքսա, Մօտա ճառտէսի.
Պոլիս.— Միւնիր Պէյ. Սուլթան Համամ, Թէրզագը խանը Թիւ 8, Ա. յարկ և 9
Ս. Աղամեան, Ղալաթիա, Ինայէթ խան
Ա. Եօամիտիս, Էրէնքէօյ.
Ասպատի պէյ, Վէզնէճիլէր.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էզլէն Քրէմէզի, Թէվէքքէլ խան
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռօսսի,
Պէօյիւքտէրէ ճառտէսի. Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Բ. Սոմմարիպա, Բէնտիք
Ժ. Բիլլիարիտէս, Ղալաթիա Պօրսային դէմ.
Ս. Այմէլօղլու, Պոլիս.
Իհսան պէյ, Բիւյիւք Իսմայիլ փաշա խան.

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 100—57

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹԸ

Մայրական կաթն ալ գտնուեցաւ վերջապէս։ Ֆրանսական Ռօսօ փ'Էյռն (Ս և Օ) Ընկերութիւնը, Ֆօֆօրէն և Նորմանտիոյ

ամենապատուական կաթէն տղոց համար ընտիր սընունդ մը պատրաստած է ՖԱՐԻՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷ անունով, որ մօր կաթին տեղը կ'բռնէ բացարձակապէս։ ՖԱՐԻՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ խիստ անուչահամ է, մեծ ախորժով կ'ուտեն պէպէքներն և քանի՛ ուտեն՝ ա՛յնչափ կ'գիրնան ու կ'ուժովնան։ Նորմանտական կաթին Զուիցերիականէն գերազանցապէս ընտիր ու անխառն ըլլալն համբաւաւոր իրողութիւն մըն է։ Տղոց ու կինեւրու հիւանդութեան մասնագէտ բժիշկներ պէպէքներուն իբր սնունդ միմիայն Ֆարին Լաքթէ Ֆրանսէն կ'յանձնարարեն որ խիստ դիւրամարս է, տղոց ստամոքսը չի խանգարեր, փորհարութիւն չի պատճառեր, անոնց ակռայ հանելն ու ոտքի ելլելը կը դիւրացնէ ու կ'փութացնէ և զանոնք կը պաշտպանէ տղոց յատուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ։ Անոնք որ իրենց սրտի հատորներուն առողջութեանը կը ցանկան և կ'փափաքին ապագային հուժկու, առողջ և կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ անոնց նմանութենէ չխաբուին ու իրենց զաւակներուն իբր սնունդ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԷՆ ԼԱՔԹԷ ՖՐԱՆՍԷՆ և տուփերուն վրայ ալ այս մարգան։ Կ'ծախուի ամէն մեծ նպարավաճառներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Մեծ յանձնարարութիւններու համար դիմել Կ. Պոլիս, Պէ. Է. ՏԱՆՆԻԻ վաճառատունը Կ. Պոլիս Եուսուֆեան խան Թիւ 23, 25։ 27

ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԻ ՔՈՆՆԵԱՔ
Ն. Ժ. ՑՈՒՔԼՈՍ

ՔՈՆՆԵԱՔ
Ն. Ժ. ՑՈՒՔԼՈՍ

Կ'ուզէ՞ք առողջ ապրիլ, Դիմեցէք ՆԻՔՈԼԱ Ժ. ՑՈՒՔԼՈՍԻ քոնեաքի, որ չինուած է հելլենական խաղողի ոգիէ և Սամոսի անուշակէտ գինիէ։ Անխարդախ կ'ծախուի գլխաւոր կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, Մոհանէ փողոց, Nº 81։ 30—28

Cognac Grec Camba d'Athènes

ՀԻՆ ՔՈՆԵԱՔ ԳԻՆԻԻ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ
ՀԵԼԼԷՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ

Շիշին վրայ պահանջել հելլէն ելմտական պաշտօնատան պաշտօնական պանտռոլը։ 50—26

ՍԷՆ ՐԱՖԱՅԷԼԻ ԳԻՆԻ

Սէն Րաֆայէլի գինին անմահ դեղ մ'է ամէն անոնց, որք հիւանդութենէ նոր ոտքի ելած՝ տկար են, ծունկերնին կ'դողայ, անկարողութիւն կ'զգան և ստամոքսի տկարութեան պատճառաւ իրենց կերածը չեն կրնար մարսել։ Այս գինին բաղադրուած է արիւնը զօրացնող և մարսողութիւնը դիւրացնող դեղերուն ամէնէն զօրաւորներէն ու ազդեցիկներէն, հետևաբար առողջական ազդեցութիւնը անվրէպ է։ Խիստ անուչահամ է ու քաղցրահոտ. այս պատճառաւ ամէնէն փափուկ կիները, տղաքներն ու բնաւ դեղ խմել չկրցողներն անգամ հաճութեամբ կ'խմեն զայն։ Տղացկան կիներուն ու ծծմայրերուն կ'յանձնարարուի մասնաւորապէս, որովհետև կաթը կ'ուժովցնէ, կ'առատցնէ և տղուն անխտառութիւնն ու անդամներուն մեծնալը կ'դիւրացնէ։ ՍԷՆ ՐԱՖԱՅԷԼԻ ԳԻՆԻՆ օ'րչափ ալ մեծ քանակութեամբ առնուի, բնաւ վնաս չի պատճառեր։ Կեղծ չառնելու համար շիշերուն վրայ այս գիրերը պէտք է փնտռել Vin St Raphaël։ Կ'ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և մթերանոցներու մէջ։ 50—28

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ և ապրանք փոխադրող շոգենաւեր,

Ա. կարգ	Բ. կարգ
Սէտր	Նայդօքրիս
Մեմֆիս	Էմէլլիա
Րափուս	Պուզիրիս
Թէյպըր	Մօէրիս
Նարպօն	Ֆայէլի
Նավարին	Ֆարօս
	Թիպս

Առաջին կարգի շոգենաւերը չատ ճանապարհին ենք նաւուն մէջտեղն ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կ'լուսաւորուին և կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւներն ալ ամենամատչելի թուով ճամբորդներ կ'առնեն, բայց տեսչուհի չունին։

ուղեվարձ
Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գինն է 15
» » Բ. » » » 11

Կ'խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց և Ղալաթիոյ մաքսն հանելու համար իրենց հրահանգները տան շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի և Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. Ուիթօլ և Ընկ. Գործակալք
Ուիթօլ խան, Պահճէ գափու, Պոլիս
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
50—37   31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆ ԵՒ ԿԱԹԻ ԱՌԱՏԱՑՈՒՄԸ

Ստամոքսի հիւանդութիւններն եթէ անխնամ ձգուին, կ'խանգարեն ընդհանուր առողջութիւնը, որ աղէտալի հետևանք կ'ունենայ։ Մարսիլիոյ հանրածանօթ Ֆէնիքս գարեջրատունը, որուն արտադրութիւնները գերազանց յատկութիւններուն համար մեծ գնահատումներու արժանացած են, պատրաստած է էօ-Բէլէ դը մալդ մը, որ կ'գերազանցէ ցարդ այս անունով ծախուածներն և անվրէպ կերպով կ'բուժէ ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆԸ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԽԱՆԳԱՐՈՒՄԸ, ԽԻԹԸ, ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ, ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՓՍԽՈՒՄՆ ու ստամոքսի և աղիքի հիւանդութիւնները։ Էքսթրէ ՏԸ ՄԱԼԹ ՖԷՆԻՔՍՆ յատկութիւն ունի նաև տղ'ոցը մաքրելու և մայրական կաթն աւելցնելու։ Մէկ քանի շաբաթ գործածելէ ետք մայրեր կ'զգան Էօ-Բէլէ դը մալդ Ֆէնիքսի հրաշալի յատկութիւնը, որով պէպէքները կ'ուժովնան ու կայտառ երևոյթ մը կ'առնեն։ Առողջութեններն պահպանել ուզող անձանց և հոգածու մայրերու կ'յանձնարարուի, անունի նմանութեններէն չխաբուիլ և դեղագործներէն ու դեղավաճառներէն պահանջել մի միայն ԷՔՍԹՐԷ ՏԸ ՄԱԼԹ ՖԷՆԻՔՍԸ, ուշադրութիւն ընելով ՖԷՆԻՔՍ անուան։

Ֆէնիքս գարեջրատունը կ'արտադրէ առողջապահիկ երկու տեսակ գարեջուր, մէկը՝ Բօք-Բիւրք՝ Վիէննական, միւսը «Մ» Միւնիխի դրութեամբ։ Ֆէնիքսի երկու տեսակ գարեջուրներն ալ ո և է վնասակար նիւթ չեն պարունակեր և թեթև ալքոլով՝ ախորժահամ ու առողջարար ըմպելիներ են, զորս կ'յանձնարարեն բժիշկներ վստահաբար։ Կ'ծախուին մեծ դեղարաններու, դեղի մթերանոցներու և նպարավաճառներու քով։ Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Կ. Պոլիս, Պէ. Է. Տաննի վաճառատունը Կ. Պոլիս Եուսուֆեան խան Թիւ 23, 25։ 50—23

ԼԱՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հաստատուած 1845 ին

1902 Յունուար 1 ին երաշխաւորեալ գոյքն՝ ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնք՝ ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ—ԵՈՐՔ 600,000 էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որք կ'կազմեն Ընկերութիւնը, և որոց կ'պատկանին բոլոր շահերն։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններն՝ գումարը՝ ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ—ԵՈՐՔԻ տեսչերական բոլոր մինչև հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և չահաւոր պայմաններ ունի, յանձնուած օրէ, սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ ղրկուածի ճամբորդութեան, մահուան տեսակէտ, բաց և պատճառներէն, անձնասպանութեան և մինչև իսկ պատերազմի առթիւն։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ երեք տարի ապահովագրեալ վճարելէ յետոյ ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխատուութեանց գումարներն քանի գանձ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար տրուած, վճարումները դադրեցնելէն մինչև 5 տարի վերստին չարունակելու առանձնաշնորհեալ յետաձգումներ ապահովագրեալներ 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրենց կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգում մը բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, ինչպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած տարեվճարները։

ԼԱ ՆԻՒ—ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ դրամարկղի մէջ ցորդ գանուած պայմաններէն չէնքէն աւելի նպաստաւորն է, աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ենթա-Գործակալ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հասէքի խան
Վոյվոտա փողոց, Վիքթորիա խան
Ղալաթիա 50—48